Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер, 23-го Вересня 1909 Число 37. Vol. XVII New York, N. Y. Thursday, September 23, 1909. No. 37.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Серпень 1909

Від. 102.	Куривка Василь, ум. 21,7 '09.	$1000.00
,, 1.	Бобак Панько, ум. 23,7 '09.	1000.00
,, 4.	Вайда Йосиф, ум. 28,7 '09.	1000.00
,, 103.	Немеш Михайло, ум. 30,7 '09.	1000.00
,, 67.	Стофик Матвій, ум. 7,8 '09.	1000.00
,, 36.	Банашевич Антін, ум. 8,8 '09.	1000.00
,, 144.	Самуляк Марко, ум. 17,8 '09.	1000.00
,, 157.	Кічан Николай, ум. 24,8 '09.	1000.00
,, 78.	Стерник Маґдалена, жена Івана, ум. 24,7 '09.	400.00
,, 54.	Риджанич Катарина, жена Йосифа, ум. 4,8 '09.	400.00
,, 16.	Пєх Михайло,	200.00
	Виплачено запомоги на суму	$9,000.00
	Платня головних урядників за серпень	190.00
	Адміністрація Союза за серпень -	182.71
	Весь розхід виносить	$9.372.71

Розмет платить 10,164 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1515 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*
Дм. Капітула, гол. предсід.

Важне оголошене

для всїх пп. місцевих Урядників Р. Н. Союза в Америцї.

Отсим подає ся до загальної відомости, що враз з розметом за місяць липень с. р. вислано Вам так звані ,,Повновласти" тикаючі ся виплати похоронних коштів по умерших членах Р. Н. Союза. Сї повновласти суть на се, щоб в такім случаю, як похороном занимає ся дотичне братство, — заким займе ся, — зажадало від дотичних спадкоємців випозненя тої повновласти; се значить спадкоємець (чи спадкоємці) мусять дати поперед леґальне (правне) порученє Р. Н. Союзови заняти ся похороном члена, як також і виплатити суму грошей за похорон з посмертної запомоги, яка припадає спадкоємцям по помершім членї. В таких случаях де спадкоємцї находять ся в старім краю, дотичні Братства можуть заняти ся похороном, однак рівночасно мусять вислати згадану повновласть спадкоємцям до краю до підпису і порученя виплатити похоронні кошти.

В кождім разї похоронні кошти несьміють бути більші як 150.00 дол.

Упрашає ся про те пп. місцевих урядників, як також звертає ся їх увагу, щоби взяли сї повновласти і се оголошенє до відома і строго після него поступали в усїх дотичних випадках. Р. Н. Союз, почавши від 15. серпня с. р. не виплатить анї одному братству похоронних коштів, не маючи в перед виповненої повновласти, як також не увзглядпить в тім разї жадного недбальства чи нехтованя або легкованя повисшого розпорядженя.

Від Головного Уряду Руского Народного Союза в Америцї.

Д. Капітула, голов. предс. С. Ядловський, голов. секр.

ОГОЛОШЕНЄ

до всїх п. п. місцевих Секретарів і Орґанїзаторів Р. Н. Союза.

Отсим повідомляємо Вас, що з початком сего місяця висилаєм до кождого Відділу один зошит нових декляраций, на котрих на відворотній сторонї надруковане єсть сьвідоцтво лікарське. Длятого прошу п.п. Секретарів і Орґанїзаторів відкинути всї попередні декляраціі а уживати лише нових. Кождий хотячий вступити в члени Р. Н. Союза має виповнити свою декляраціо сам або через секретара на мітінґу а крім того має явити ся у лікаря і виповнити відворотну сторону деклярації (сьвідоцтво лїкарське).

Деклярація, се є найважнійший документ так для члена як і Р. Н. Союза. Се є контракт на підставі котрого принимає ся члена і на підставі котрого виплатить ся запомога по членї. Длятого просить ся п.п. Секретарів о як найточнійше виповнюванє всїх рубрик (питань) поданих на деклярації.

Крім деклярацій висилаємо також друки на: переступні листи", ,,зміни спадкоємців", зміни суми посмертної запомоги" і т. д. На кождій картцї з долу, єсть надрукована ,,Увага", котра поучає секретара до чого дана картка має ся уживати. Нехайже кождий секретар заки зачне виповнювати котру небудь картку, перечитає найперше ,,увагу" а відтак єсли картка відповідна виповнить єї. Карток зелених уживає ся тогди, коли член зміняє посмертне на 1000 або на 500, а до змінюваня спадкоємців уживає ся картки бїлої.

Всї деклярації, зміни спадкоємців і посмертного, неправильно виповнені булуть звернені назад Секретарови і не будуть увзгляднені.

Пригадує ся також що Секретар Відділу має кождого місяця вислати ,,місячне справозданє до Головного Уряду Р. Н. Союза". В тій цїли ми посилаємо враз з розметом жовту картку до відділу, котру Секретар повинен виповнити без огляду на се чи зайшла яка зміна в брацтві чи нї і прислати враз з деклярацїями і розметом до Головного Уряду.

Всї повисше наведені уваги суть приписані статутами Р. Н. Союза і чим стислїйше будуть придержувати ся їх Секретарі, тим більше працї защадять і собі і менї а що найважнїйше защадять непотрібних видатків почтових на зворот неправильно виповнених документів. Від Голов. Уряду Р. Н. Союза

Т. Лабовський
Голов. Рек. секретар.

В гору знамя!

Одна з найбільших ран в суспільнім житю американськоі Руси гоїть ся. Се, що є оком кождої нації, що є найбільшим добром, його школа до днесь лежала відлогом, заросла буряном і бодяками. І здало ся, що для нашого люду на чужині вибє послїдна година, що от мине пару літ і він зникне як нація з поміж людів заселюючих Америку, винародовить ся, зіллє ся в американськім мори.

На вид грізної небезпеки люди горячої любови підняли ся дїла великого, сьвятого, підняли ся ратувати наш люд від загибели. Завязав ся комітет, на чолї якого станув Іх Преосв-тво, наш руський епископ, С. С. Ортинський. Пішли відозви, заклики, пішла горяча робота по всїх усюдах американської Руси-України. Народ заворушив ся і з найдальших окраін широкої землицї з'їхали ся делеґати на перше просьвітне віче в Філядельфії, Па. на дни 15-го с. м.

І не будемо тут говорити про хід нарад, про реферати і т. п., бо се буде подане в слїдуючім числї часописи, коли то оголосить ся урядовий протокол з віча. Днесь хочемо лишень подїлити ся з нашими читачами радісною новиною, що від історичного віча в Філядельфії починає ся зворот в нашім народнім житю, зворот до ясної будучности, кращої долї.

По вислуханю знаменитих рефератів дд. Евг. Гвоздика, Й. Стеткевича і Дм. Андрейка зібрані делеґати з найдальших країн Америки в числї около 150 одноголосно і серед великого одушевленя приняли слїдуючу резолюцію: Зібрані делеґати узнають як найбільше пекучу і потрібну народну справу основанє просьвітного товариства, яке має взяти в руки і вести наше просьвітне і економічне житє на чужині. Не було двох думок. Серед незвичайного одушевленя і оплесків віче згодило ся на поставлену резолюцію і названо основане товариство ,,Просьвіта". Цїлею того товариства є: 1) постарати ся, щоб в кождій нашій парохії була заложена читальня, і то не лишень на папери, але читальня жива, 2) в кождій читальни має бути курс для неграмотних; 3) при кождій церкві мусить бути школа для дїтий; 4) заснувати висшу школу для учительок і дяків при якій буде: 5) висший курс нашої лїтератури і історії для тих учеників-Русинів, що ходять до висших анґлійських шкіл і 6) основати висшу приготовляючу школу до духовного семинаря. До переведеня дїла вибрано видїл товариства. Як предсїдателя вибрано одноголосно Іх Преосьвященьство, Епископа С. С. Ортинського, містопредсїдателем вийшов д. Іван Ґлова з Шамокін; секретарем рекордовим і секретарем фінансовим мають бути кождочасний учитель і кождочасний парох Філядельфії; касієром вибрано д. Івана Париляка з Ню Бритейн, Конн. До видїлу, як орґани виконуючі війшло 6 референтів а іменно: д. Дм. Андрейко, Й. Стеткевич, Евг. Гвоздик, Й. Кирилюк, о. Павляк і о. Понятишин, яких працю подїлено на слїдуючі секції: 1) народних шкіл 2) висших шкіл, 3) орґанїзоційно-просьвітну 4) видавничу і 5) промислово-торговельну. В склад контрольної комісії входять слїдуючі: 1) контрольор стану наук (інспектор), 2) контрольор фінансів і 3) контр. стану ґіґієни. На сих трех контрольорів вибрано о. Д. Добротвора, д. С. Ядловського і д. Т. Лабовського. Як найвисша децидуюча власть є ,,Совіт просьвітний" який складають один радний духовний (о. Констанкевич), один радний сьвіцкий (д. А. Ґела) і ректор колеґії. Кромі сего вибрано трех шкільних референтів: д. А. Цурковський на Ню Йорк і округ, д. Шпікула на Пітсбурґ і округ та о. Петрівський на Чікаґо і округ.

По виборі видїлу і урядників Іх Преосьвященьство, Еп. С. С. Ортинський заявив, що як першу підмогу і жертву на цїли товариства ,,Просьвіта" жертвує свою камяницю положену на Franklin Str. в Філядельфії, вартости 6000 долярів. Неумовкаючі оплески і оклики ,,Слава!" були нагородою сеї княжої жертви даної безкористовно для добра нашого люду в Америцї. Про дальші жертви, про плян дїланя, про фінансові справи товариства буде бесїда в протоколї. Ми днесь лиш дїлимо ся з нашими читачами під впливом першого вражіня сею веселою вісткою та кличемо:

Дїло велике, сьвяте почате.

Перші підвалини заложено, праця розпочала ся, праця над обновою і відродженєм.

Дальша судьба товариства ,,Просьвіта" лежить тільки в руках нашого загалу. Від того загалу буде лишень залежати, чи почате дїло піде високо, в гору, чи жити нам побіч культурних націй своїм питомим житєм, чи може змарнїти і загинути на віки.

Ми народ, який живе, хоче і буде жити! І днесь, коли маємо вже просьвітне товариство, не сьміє бути між нами місця для такого, який не ставби членом ,,Просьвіти".

В гору знамя! Всї як один під прапор ,,Просьвіти", до кращої долї, будучнини, до сонця!...

Евген Гвоздик.

Значінє просьвіти

в житю народнім взагалї а у нас з окрема тай далекосягла дїяльність народних шкіл.

(1-ший реферат виголошений на просьвітнім вічу в Філядельфії, Па.)

Сконав народ наш? О, нї! Завмер лиш!
Не віриш? Сьмієш ся?
Ех, не пора! Пристань не бій ся — близше прихили ся
На грудь скостенїлу Ну, приложи ухо:
Воно тебе не зведе! Чуєш, як там глухо
Житє бє також; чуєш? як хлюпочесь
Душа жива, нетлїнна, вольная, безсмертна!
Чуєш, яку пісню грають хвилї шепочучі?
. . . . . . Збуди ся народе!
Збудись Україно! Промінї зараня
Кінець вже віщують Твойого страданя,
І сонечко сходить, розтопить могильну
Заслону, а очи більмом закипілї
У друге зачнуть так, як перше яснїти,
Лиш сьвітла їм треба, просьвіти, просьвіти!

Так, сьвітла, просьвіти і єще раз просьвіти нам потреба!

Чиж справді просьвіта є так важним предметом в житю чоловіка, в житю народів взагалї, щоб за нею так побиватись, чи справдї вона так чоловікови потрібна до житя, як прим. хлїб і вода?

Були часи на сьвіті, де силу та вартість народу міряли, оцїнювали після його здатности на війнї, після скількости війська. Нинї не те; нинї просьвіта є мірою висшости народу. Чим висше даний народ стоїть просьвітою, тим він, кажуть, сильнїйший.

Що се такою просьвіта, не треба мабуть богато над сим розводитись; кождий з нас тут присутних аж надто добре се знає та розуміє.

Ви чули нераз слово ,,темний чоловік'', ви знаєте гаразд та розумієте, що воно також значить.

Темний чоловік — се якраз такий, що йому недостає просьвіти, сьвітла, а сьвітло — се добро, правда, щастє, радість, житє; пітьма, темнота — се лихо, кривда, недоля, горе, смерть.

Як величнє сонце й страшна пітьма, отсї два довічні вороги, змагають ся неустанно, змагають ся так, як добро з лихом, правда з кривдою, щастє з недолею, радість із горем, житє з смертю, так змагають ся, поборюють себе просьвіта з темнотою.

І як лучі сонця прогонюють страшну, чорну ніч, так і просьвіта жене-прогонює темноту-недолю.

Кождий чоловік ставить висше, волить ясний, соняшний день від похмурого, мрачного, волить ходити по ясних освічених вулицях міста, чим по темному, густому лїсї, де й ,,сьвіта Божого'' не видати. На що видумали люди сьвітло? На те, щоб розганяти темряву ночи, пітьму, темноту. Без сьвітла не жити людям на сьвітї! Без нього нїчого не розвивало-б ся, нї росло, не жило-би. Без сьвітла нема житя.

Се пояснить нам виразнїйше слїдуючий образок: Огородник висадив із теплої склярнї, дві однакові цвітки до вазона. Одну із них приказав покласти на вікно до сонця, доглядав її, піклував ся нею. Другу через забутє полишив у темному льохови, де нї промінчик сьвітла не доходив. Що побачив по місяцю? Отся цвітка, що її освічували благодатні лучі сонця, що нею піклувались, розросла ся роскішно та буйно, прекрасно розцвила. А друга? Із другої нї слїду не стало! Вона животїла якийсь час, нидїла, аж наконець зівяла та перестала жити.

Те саме і з просьвітою. Коли-б ми взяли двоє здорових дїтий, таких дїтий, які що йно жити починають, та зробили ось як: одну із них віддали в опіку людий, що піклували-б ся нею, доглядали її, добра навчали, а другу оставили, як то кажуть, на ласку Божу. Чи була-б яка ріжниця між сими двома цвітками-дїтьми прим. по пяти лїтах? Як думаєте? От коли-б так можна поставити ось тут перед нами таких двоє дїтий — воно-б зараз нам ясно стало, ми порозуміли-б в короткій дорозі вагу і значінє просьвіти, ми переконали-б ся наглядно, яку чарівну силу має просьвіта.

Вагу і значінє просьвіти пізнали, порозуміли вже здавна люди, тай почали просьвічатись; одні скорше другі пізнїйше. Вони пізнали скоро, яке значінє мати ме просьвіта у їх житю,- у їх народному розвиткови тай брались за просьвітну працю руками й ногами, двигались з темряви і пітьми, бо вірили і були того певні, що просьвіта подвигне їх, що просьвіта подасть їм свободу, славу і добробит.

Возьмім за примір два краї: нашу рідну країну, Галичину і Данію. Данія лежить недалеко міст Бреми і Гамбурґа, звідки звичайно наші люди їдуть в Америку.

Галичина простоpий край, богатий, колись медом і молоком пливучий'', край у якому колись князь наш сїдав на золотокований престол, нинї убогий, так убогий, що своїх дїтий вигодувати не є в силї та виправляє їх в сьвіт за очи, ,,по підтином сиротами'' у чужину хлїба глядіти. Данія, мала приморська країна, убога, що найменьше 5 разів меньша від Галичини — нинї цвітуча, богата, в достатки оплиаваюча. Її пролєтарят найлучше на цїлий сьвіт з'орґанізований, її вироби славні по всїх краях. Що се вчинило? — Просьвіта!

Чим розвинувсь в Америцї такий казочний добробит, що для всїх чужинців за приману служить? Просьвіта. Чим побідили Нїмцї Французів? Просьвітою, що навіть у приказку увійшло; і до нинї говорить собі нарід, що: нїмецький учитель побідив Французів.

Возьмім такі два краї-контрасти, як Австро-Угорщина і Швайцарія. Австро-Угорщина займає 240.000 кв. миль простору — Швайцарія 16.000, отже що до величини Австро-Угорщина 15 разів більший край, чим Швайцарія. І населенє Австро-Угорщини майже 15 разів більше, чим Швайцарії. Австро-Угорщина, край, що має великі комплєкси рівнини, отже під зглядом ґеоґрафічним догіднїйше від природи упосаженений, має лиш 6 разів більше шкіл від Швайцарії а повинна їх мати після величини і населенє пропорціонально до Швайцарії єще девять разів більше, тим начи, коли, як висше сказано, увзглядниммо некорисне положенє ґеоґрафічне, бо Швайцарія як звісно гористий край, верховина.

В Австрії нотувала статистика 10 лїт тому взад 40% неграмотних в Угорщинї 50%, — про неграмотність в Швайцарії статистика нї згадує.

Що з сего? Швайцарія маленька країна, що 15 рази втопила-б ся у Австрії — славна із свойого добробиту, богата а Австро-Угорщина, край, що в ньому повно усякого богатства природи, вугля, соли, нафти, вина, желїза, срібла, олова, золота, і. т. д. — убога, нуждена країна. Чужинцї, Анґлїйцї, Нїмцї доробляють ся на нашому краю, чижинцї просьвічені люди, вивозять гріш до своїх країв і тут ним доробляють ся, а ми... нарікаємо на біду та стоїмо з заложеними руками, здвигаючи плечима та жалуємось на... чим раз гірші часи. В Галичинї Нїмцї вирубують наші лїси, ріжуть дошки та висилають їх у сьвіт широкий; наші сосни та смереки плавають по чужих, далеких океанах, нашу нафту добуває анґлїйська спілка у шахтї Oil City в Галичинї, американський мілїонер Rockfeller задумує викупити усї нафтові поля в нашім краю і ми говоримо: біда, ми маємо сьмілість вимовити отсе слово: біда. Воно справдї біда є а виною сему брак належитої просьвіти у нас.

Та ідїм дальше. Коли ми перейшли Австро-Угорщину, були в Німеччинї, Данії, Швайцарії, заглянемо єще у Росію, отсю країну, що вона, як каже анґлїйська статистика ,,comprising more than one seventh of total land surface of globe, largest country in Europe''. Який добробит, яке богатство могло-б там процвитати? А там що бачимо? Славна із сего Росія, що її називають ,,царством тьми''. Під таким заголовком подають звичайно часописи вісти, новини із Росії. Вистане прочитати лиш ,,з царства тьми'' а уже кождий знає, що се приключилось в Росії, в тій країнї, що вона найбільша в Европі. Що довело Росію до сеї соромної назви, що дало її таку страшну пляму в історії людства? Брак просьвіти, назадництво, та придержуванє народу ,,неситими царями'' в темноті.

На сотню рекрутів-новобранців в Росії лиш 20 — уміло читати й писати, лиш 20 письменних а прочі 80 жили в вічній, непроглядній темноті. Що за страшні, грозою проймаючі числа. Що пособляло розпростовню нігілїзму, анархії в Росії, як не брак просьвіти? Де найбільша нужда між народом як не в Росії, а через що? Через брак належитої просьвіти.

Яке є значінє просьвіти у народньому житю пізнаємо також із слїдуючих чисел, що вказують, кілько деякі держави видають на військо, а кілько на просьвіту. І так: Франція видає на удержанє війська 4 дол., на просьвіту 70 ц., числячи на особу. Австрія 1 дол. 36 ц. на військо, 32 ц. на просьвіту. ,,Матушка Россія'' 2 дол. 4 ц. на армію, а на школи, на просьвіту знаєте кілько? — 3 ц. на особу. Чи не сьмих людям сказати? За те Злучені Держави дають лиш 30 ц. на армію, а зате 1 дол. 35 ц. майже 5 разів більше, на школи.

І що з сего виходить, чим стоять животіють згадані держави, як Франція, Австрія та Росія? Кождий, навіть простий чоловік, дасть нам відповідь, що колиб не військо, не армія, кнут, нагайка, баґнет, усї тоті нїби великі на око держави упали-б, розсипали-б ся, та не оставили по собі нїякого знаку. І се їх певно чекає, коли вони й на дальше будуть у темряві блукати. Або у отсих державах прийде до великих переворотів і народ сам зажадає для себе прав, або вони упадуть.

І що їм з сего? Чи може вигравали тоті краї великі війни, хоч такі суми видають на удержанє війська. Кілько разів програвала Франція, а другого Наполеона хиба так легко знайти? — А Австрія? — Кілько разів вона по спинї дістала? А Росія? Чи не навчили її розуму недавно тому дикі косоокі Японцї?

Просьвіта чудес прямо доказує, просьвітою двигають ся найтемнїйші народи. Найлучшим доказом на се колишні дикуни, людоїди Мурини в Америцї, що їх стягнули сюди з Африки давнїйші властителї плянтацій кави. Вони коротали, як звісно, вік свій у неволї, аж до часу, коли став президентом Злучених Держав Авраам Лінкольн, отсей, як його називають ,,великий президент'', що в упертій борбі ,,півночи з полуднем'' з'умів скинути ярмо неволї-кріпацтва із чорних людий. Відомости про се я позволив собі виняти із недавно виданої ,,New Encyklopedia of social Reforms''.

Коли отже в 70-их р.р. минувшого віку Мурини-невільники одержали волю, коли стали вільними горожанами Америки, знайшлись вони в станї розпуки, без способів до житя, без якого небудь слїду культури. А не треба забувати, що тодїшний американський закон грозив смертю кождому, що поважив-би ся був учити Мурина читати. І ось ті Мурини, як каже Booker Washington ,,почали самі за волося тягнутись з болота''. В р. 1866, отже в 3 роки по знесеню кріпацтва було між американськими Муринами 97% неграмотних, в р. 1880 70%, в р 1890 55% а вр. 1900 уже лиш 44%. Так подїлала свобода та знесенє ,,опіки'' пануючої верстви, так подїлала просьвіта.

В р. 1860 Мурин не сьмів мати нї хати, нї гроший; йому не вільно було подбати про свою будучність, бо цїлу журбу перебирав на себе його властитель.

В р. 1900 бачимо уже 19% усїх Муринів в Америцї проживає у власних домах а 88% не має на сих домах нїякого довгу.

В р. 1900 бачимо уже 25% Муринів властителїв домів. Перед нашими очима, каже ся в згаданій книжці, розвиваєсь справдї виїмковий образ. В коротнім зглядно часї виказали Мурини 373.000 властителїв домів а з них 255.000 не має в банках нї одного шелюга довгу.

Спис населеня каже нам про високий уровень культури муринських ґаздівств в полудневих державах, хоч вони в хвилї визволеня не мали нїчого крім рук. У сих Державах вони мають майже 100.000 фарм а 400.000 винаймають. Їх посїлости оцїнюють тепер на 250 міл. дол.

Шкільний масток Муринів в Злучених Державах виносить 15 міл. дол. а церковний 24 міл. дол. На муринських фільварках зібрано в р. 1900 12 міл. пак бавовни. Колишні жебраки й невільники Мурини доробились так гарного мастку протягом неповна 50-ти лїт.

Так представляєсь економічна сторона а не менче цікаві числа, що дотичать культури сих давних рабів-невільників.

У Злучених Державах мають Мурини 18 універ-ситетів і колєгій, 50 т. зв. Normal Schools, 40 гімназій та 45 семинарів. Мають вони своїх поетів та письменників як Lorenze і Dubar, історіків як George Williams, соціольогів як проф. Dubois, полїтиків як Lions, White, Booker Washington мають навіть свій ,,жіночий рух'' а панї, як Torrel, Jefty, Bruce і инші, не уступають зовсїм своїм товаришкам Американкам.

Правда, отся культура Муринів не є без сумнїву власна, бо розвинулась на почві американській та послугуєсь анґлїйським язиком. Забувати однак не треба, що условини розвою Муринів, відірваних від рідної землї і переселених в иншу країну були і тепер єще є зовсїм виїмкові. Із власної культури до вступної працї не могли вони нїчого доложити і доперва тепер по лїсах витворюють ,,тип'', що визначуєсь, як говорять Американцї, безуслoвною відрубностю.

В кождім разї американські Мурини доказали усему сьвіту наглядно, що мнима ,,низшість раси'' не перешкодила їм піднестись протягом половини віку до уровени американської культури. (Д. б.)

Як виглядало-б житє на північнім бігунї?

Земля наша — се оселя роду людського. І як кождий повинен докладно знати свою хату, так і рід людський від найдавнїйших часів старав ся пізнати всї закутини землї. І ся жажда пізнаня землї спричинила, що люди пускали ся на далекі моря, відкривали щораз то нові країни, нові ростини, звірів. Сьвітогляд і пізнанє своєї живительки-землї у людий ширшало, та вскорі не стало місця доступного для чоловіка, деб він не був і не бачив його, не змірив і не описав.

І тодї, від кількадесять лїт, люди звернули ся на далеку північ, посеред вічні снїги і леди і почали там глядїти нових науковних добичей. І ось перед двома тижнями рознесла ся по сьвіту вість, що двох людий, Др. Cook і Peary, кождий з осібна добили ся до найдальше висуненого на північ місця нашої землї, або кажучи инакшими словами: відкрили північний бігун.

При тій нагоді часописи усего сьвіта поучують своїх читачів що то суть сї бігуни землї, чим є земля, звізди, сонце, які вони роблять дороги і т. д.

Користаючи отже з нагоди хочемо - ми нашим читачам сказати декілька слів про бігуни землї, о яких існованю знають лк и від часу генїяльний астроном Коперник перший проголосив науку, що не сонце кружить довкола землї, але противно земля обертає ся довкола сонця та ще і кругом себе самої.

Щож се є отже сей бігун?

Хтось назвав його чубком, вершком землї. Є се то, як що ми приміром поставимо на столї помаранчу, що буде в ньої самим найвисшим вершком. По ученому наколи схочемо описати північний бігун, то скажемо, що се є місце з якого не можна іти нї на всхід, нї на захід нї на північ, бо в котру лиш сторону рушиш ся, усюди підеш тільки на полудне. Є се пункт на землї, на якім нема нї поранків анї вечорів, анї всходів анї заходів анї заходів сонця — є лишень кругло пів року тріваючий день і другого пів року ніч.

Через цїлий сей день, який на північнім бігунї починає ся дня

21-го марта, сонце заточує на небі величезне колесо, з початку неначе точучи ся по самім краю виднокруга, потім щораз то менче, що раз то висше на небі аж в місяцю червню затримує ся прямовісно, просто над самою головою; і тоді воно стоїть зовсім неподвижно; і опять по якімсь часі починає воно на небі заточувати колеса, з разу малесенькі, подім більші і більші, послідний раз поточить ся по самім краю овиду і дня 21-го вересня зникає на цілих 6 місяців з неба. На бігуні настає тоді шістьмісячна ніч.

В часі тої довгої ночи тільки час від часу північна зоря на короткий час розсьвітлює темряву.

Рідкий воздух і леди спричинюють, що промінї сонця навіть тоді, коли падуть на землю прямовісно не тратячи своєї палючої сили не могуть її задержати стало. В одній мінуті можна почути 100 степенів горяча а слід за сим безпосередно 100 степенів зимна; можна згоріти і замерзнути рівночасно.

І тому нема там житя.

Станувши на бігуні находить ся чоловік трохи в відміннім положеню до землї і неба, як на кождім иньшім пункті землї і так:

Є він о 20 миль близше до середини землї, бо на бігуні земська куля є сплощена. З тої причини усе на бігуні важить трохи більше як всюди инде.

В день сонце а в ночи зьвізди ніколи не всходять анї не заходять, лиш кружать по небі.

А все те тому, що земля є кругла.

А тепер поставимо питанє, як жилось-би на північнім бігуні людині, якаб на се дістала охоту?

Житє людини поплилоб там дивним руслом. В наслїдок неприсутности через цїлих 6 місяців сонця, та в наслїдок незвичайно розрідженого воздуха панує там величезне зимно. У зимнім воздусї блестять неземським блеском північні зорі і в ряди годи розсьвічують непроглядну пітьму довгої ночи. Ся північна зоря, явище до сих пор не вияснене, виглядаюче, раз неначеб з неба лили ся потоки огня о чудових барвах, то знова звисаючі неначе огняні заслони, спокійно, неподвижно.

З поворотом сонця вертають які такі условини житя. Повстають величезні мраки, що усе собою ослонюють. Через ломанє промінїв сонця у мраках часто являють ся три або і більше сонць, які рівночасно стоять на небі. З тої самої причини відбивають ся там образи далеких, далеких країн. Раз можна бачити високі гори, чудові долини, то знов моря з кораблями. Ось бачиш, зграз коло тебе йдуть юрби ескімосів з санками, то знов женуть ся полюючи на піжмові воли. Однак один лиш подув вітру — і усе зникає. Бо се лиш фатаморґана, образи-відбитки далекого житя, цїлком такі самі відбитки спонукані лучами сонця, які часто бачать Араби на своїх безкраїх пустинях.

В наслїдок зимна скіра людська скоро грубнїла-б. Отвори носові розширили-б ся, а очи в наслїдок невиносимого блеску снїгу запалили-б ся і хто зна, чи не загасли-б на все.

В ночи пересічно панувалоб там зимно 83 степенів фаренгайта низше нулї, а в день опять спека 70 степенів. Однак в одну мить, коли хмара заслонить сонце, ся спека замінює ся в мороз о 70 до 100 степенів.

Одінє в наслїдок того не можнаб нїколи зміняти, бо кождої хвилини, мимо пануючої спеки можна також і замерзнути сейчас, наколи лиш найменча хмарка заслонить сонце.

Мешканє легко найти-б можна в ледових печерях, яких там множество, або і можна-б вибудувати хату зі снїгу, як се роблять Ескімоси.

Найбільшого труду потребаб на достарченє поживи. Як др. Кук каже, в промірі 200 миль від бігуна нема нї одної животини. Щоб отже дещо уполювати, требаб кождий раз мандрувати яких 200 миль по снїгу і леду. Позаяк однак протягом 6 місячного дня снїги і леди скоро тають і пукають, роблять ся отже прогалини і прірви і тому упольованої дичини не можна-б навіть дотягти до хати. Однак в віддаленю 200 миль від бігуна стрінути мож на табуни піжмових волів, полярні заяцї, лебедів, медведів, псів морських а в ряди годи і вовка. З животин морських стріне ся рід обридливої, однак пригожої до їди морської звізди та один рід раків. Се все булоб поживою мешканця північного бігуна. Одинокою водою до пития булаб вода зі стопленого снїгу.

Наколиб чоловік взагалї міг жити на північнім бігунї, то в короткім часї мусів-би ся здеґенерувати і то еще в більшім степени як теперішні Ескімоси. Житє людське булоб одиноким пасмом борби з зимном і голодом. Одинокою приятностию розривкою бувби вид далеких країн, булиб сї мрачні, відбиті через ломанє промінїв в мрацї образи, фата морґана далекої півночи. Лишень одним добром міґби неподільно тїшити ся мешканець північного бігуна: зовсім не потрібував би ся обавляти, що прийде ворог завоювати його країну.

КОНКУРС!

З нинїшним днем розписує ся конкурс на посаду дяко-учителя при церкві сьв. Ап. Петра і Павла в Монесен, Па. Услівя: а) добрий звучний голос; б) провадженє нотного хорального сьпіву; в) піддержуванє духового житя в читальни, через відповідні читаня аматорскі представленя і товариські забави; г) учити діти шкільні 4 год. денно. Платня дяко-учителя виносить на разї $40.00, в міру здібности і працї піднесесь на $50.00 місячно.

Зголошуватись письменно або лично до ґр. кат. уряду парохіяльного 835 Schoonmaker Ave. Monessen, Pa.

36—37 Уряд церковний.

КОНКУРС!

Греко-кат. парохія в Ambridge, Pa. розписує конкурс на дякоучителя. Платня $35 і доходи. Кандидат мусить бути щирий народовець і знати точно напіви галицькі — по можности знати і напіви угорські. Оферти вносити на адресу:

Rev. Alex Pelensky
Box 416
36—37 Ambridge, Pa.

КОНКУРС!

Дяко-учителя

потребує гр. кат. парохія Галицьких Русинів в WilkesBarre, Pa. Убігаючі ся о тоту посаду, мають предложити:

1. Сьвідоцтво іспиту дяківського.

2. Сьвідоцтво знаня нотного сьпіву.

3. Сьвідоцтво від уряду церковного, що мають практику учительську.

Платня після умови і доходи.

Зголошеня без повисших сьвідоцтв остан/ ть без відповіди.

Адресувати: Rev. E. Kuziw, Box 129, Coal Ridge, Pa 36-39

„Про кінець сьвіта".

дуже цїкава і займаюча книжочка вийшла накладом „Свободи". З ньої всякий цїкавий довідає ся чи і коли може наступити кінець сьвіта. Ціна 15 цнт. Замовляти в редакції.

„SWOBODA"
184 Hudson str. New York, N. Y

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союза" за місяць Липень 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.	Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	260	11	104	Perth Amboy, N.J	81	30
2	Mount Carmel, Pa.	48	70	105	Nicetown, Pa.	12	50
3	Olyphant, Pa.	197	81	106	Chicago, Ill.	57	78
4	Jersey City, N. J.	53	69	107	Sayre, Pa.	46	62
5	Mt. Carmel, Pa.	64	78	108	New York, N. Y.	68	88
6	Brownsville, Pa.	92	91	109	Ellswoth, Pa.	33	17
7	McAdoo, Pa.	125	45	110	Leetsdale, Pa.	24	36
8	Elmira, N. Y.	35	77	111	Allegheny, Pa.	7	14
9	St. Clair, Pa.	88	47	112	Newark, N. J.	5	18
10	Ansonia, Conn.	85	68	113	New Florence, Pa.	40	97
11	Waterbury, Conn	26	04	114	Dunmore, Pa.	36	62
12	Yonkers, N. Y.	102	03	115	New Philadelphia Pa.	26	88
13	Troy, N. Y.	23	65				
14	St. Louis, Mo.	89	02	116	Chisholm, Minn.	12	04
15	Buffalo, N. Y.	29	40	117	New York, N. Y.	—	—
16	Lansford, Pa.	184	50	118	Pittsburg, Pa.	18	84
17	West Pawlet, Vt.	24	36	119	Latrobe, Pa.	31	30
18	Seymour Conn.	27	70	120	Spangler, Pa.	43	33
19	Priceburg, Pa.	56	56	121	Trenton, N. J.	127	33
20	Jessup, Pa.	51	03	122	Trenton, N. J.	47	67
21	Mayfield, Pa.	12	60	123	Scranton, Pa.	183	28
22	Manown, Pa.	2	52	124	Ormrod, Pa.	34	68
23	Homestead, Pa.	36	12	125	Chicago, Ill.	12	72
24	Shamokin, Pa.	14	77	126	Beaver Dale, Pa.	30	24
25	Trauger, Pa.	43	96	127	Buffalo, N. Y.	13	44
26	Belle Vernon, Pa.	29	40	128	Lorain, O.	13	00
27	Glen Lyon, Pa.	48	94	129	Sykesville, Pa.	39	48
28	Mahanoy Plane, Pa.	137	06	130	Pittsburg, Pa.	18	90
				131	Buffalo, N. Y.	4	34
29	Rhone, Pa.	28	21	132	McKeesport, Pa.	33	53
30	Breslau, Pa.	71	17	133	Newark, N. J.	13	25
31	Eleanor, Pa.	32	76	134	Ernest, Pa.	34	44
32	Trauger, Pa.	43	68	135	Smoke Run, Pa.	117	82
33	Northampton, Pa	179	55	136	Carnegie, Pa.	19	32
34	Old Forge, Pa.	23	52	137	West Seneca, NY.	10	08
35	Whitney, Pa.	39	80	138	Philadelphia, Pa.	8	33
36	Scottdale, Pa.	37	04	139	Oil City, Pa.	23	52
37	Chisholm, Minn.	50	91	140	Youngstown, O.	52	85
38	Auburn, N. Y.	71	33	141	Little Falls, N. Y.	29	48
39	Syracuse, N. Y.	48	65	142	Elisabeth, N. J.	32	95
40	Scranton, Pa.	49	35	143	Windber, Pa.	44	52
41	Westmoreland, Pa	32	09	144	New York, N. Y.	21	02
42	Passaic, N. J.	60	89	145	Altoona, Pa.	17	78
43	Simpson, Pa.	30	24	146	McKees Rocks, Pa	30	24
44	Mt. Carmel, Pa.	11	47	147	Allentown, Pa.	30	68
45	Philadelphia, Pa.	33	20	148	Homestead, Pa.	18	67
46	Plymouth, Pa.	144	35	149	West Seneca N. Y.	20	91
47	Ambridge, Pa.	67	02	150	Pittsfield, Mass.	14	28
48	McKeesport, Pa.	85	89	151	Allentown, Pa.	5	25
49	Powhatan, W. Va.	13	44	152	Homestead, Pa.	30	24
50	Desloge, Mo.	7	56	153	Berwick, Pa.	42	21
51	Yatesboro, Pa.	31	92	154	Dunmore, Pa.	23	52
52	Holyoke, Mass.	47	64	155	Perth Amboy, N. J	13	79
53	Pittsburg, Pa.	179	13	156	Sheffield, Pa.	12	60
54	Terryville, Conn.	11	60	157	Donora, Pa.	44	79
55	Carnegie, Pa.	69	30	158	New Kensington, Pa.	25	98
56	Allegheny Pa.	31	57				
57	Cohoes, N. Y.	23	96	159	Herkimer, N. Y.	24	87
58	Ramey, Pa.	79	68	160	Jamaica, N. Y.	18	41
59	Leinsering, Pa.	40	43	161	Tower City, Pa.	19	82
60	Baltimore, Md.	5	25	162	Scranton, Pa.	60	47
61	Dunlo, Pa.	76	25	163	Edmonton, Alta.	15	26
62	Monessen, Pa.	78	87	164	North Hadley, Pa	15	91
63	Ford City, Pa.	56	12	165	Chicago, Ill.	42	53
64	Gradatim, Pa.	3	36	166	Barnesboro, Pa.	41	67
65	Elizabeth, N. J.	88	50	167	Cumbola, Pa.	15	75
66	New York, N. Y.	35	41	168	Perth Amboy, N. J.	14	06
67	Butler, Pa.	118	91				
68	Ansonia, Conn.	11	41	169	Scranton, Pa.	26	53
69	New York, N. Y.	28	36	170	Chauncey, Pa.	32	00
70	Jersey City, N. J.	84	11	171	Pittsburg, Pa.	—	—
71	FranklinFurnace N. J.	24	91	173	Cleveland, O.	17	78
72	Alden Sta., Pa.	69	70	174	Oxford Furnace, N. J.	32	08
73	Providence, R. I.	12	18	175	Detroit, Mich.	10	69
74	Granville, N. Y.	15	01	176	New Burgh, N. Y.	11	76
75	Mt. Carmel, Pa.	21	84	177	Vegreville, Alta., Can.	6	72
76	Newark, N. J.	—	—				
77	Yorkville, O.	17	46	178	Manchester, N. H.	13	49
78	Minersville, Pa.	148	70	179	St. Louis, Mo.	44	84
79	Meyersdale, Pa.	17	24	180	Scarbo, W. Va.	12	60
80	Pleasant Valley, Pa.	58	04	181	Manville, R. I.	9	94
				182	Dixonville, Pa.	18	41
81	Baltimore, Md,	15	96	183	Sunderland Mass.	16	41
82	New Alexandria, Pa.	153	07	184	Whiting, Ind.	38	18
				185	Hazleton, Pa.	123	10
83	Carnegie, Pa.	7	98	186	McAdoo, Pa.	28	32
84	Canonsburg, Pa.	52	13	187	Ford City, Pa.	17	68
85	Hazleton, Pa.	119	28	188	Ginter, Pa.	26	66
86	Olyphant, Pa.	66	73	189	South Fork, Pa.	36	01
87	Lancaster, N. Y.	16	94	190	Newark, N. J.	29	78
88	Cross Fork, Pa.	12	55	191	Troy, N. Y.	34	93
89	Simpson, Pa.	14	28	192	Herkimer, N. Y.	15	47
90	Centralia, Pa.	17	29	193	Red Star, W. Va.	8	40
91	McKees Rocks, Pa	72	17	194	Minneapolis, Min.	18	95
92	Taylor, Pa.	123	54	195	Peckskill, N. Y.	13	58
93	Newburgh, O.	12	60	196	Whiting, Ind.	35	04
94	New Britain, Con.	41	44	197	Swoyers, Pa.	43	07
95	Beavers Meadows Pa.	45	29	198	Port Jerwis, N. Y.	33	88
				199	Whiting, Ind.	24	99
96	Pittsburg, Pa.	57	68	200	Syracuse, N. Y.	22	17
97	Marion Heights, Pa.	15	20	201	Whippany, N. J.	11	41
				202	Auburn, N. Y.	26	89
98	Shenandoah, Pa.	22	49	203	Brooklyn, N. Y.	22	49
99	Wilkes Barre Pa.	101	25	204	New York, N. Y.	9	03
100	McKeesport, Pa.	22	66	205	Emerald, Pa.	22	14
101	Canonsburg, Pa.	5	56	206	Ambridge, Pa.	6	72
102	Cleveland, O.	66	56	207	Jeanette, Pa.	61	47
103	Export, Pa.	14	28	208	Kingston, Pa.	50	20

Від.	Місцевість	$	ц.	Від.	Місцевість	$	ц.
209	Carteret, N. J.	61	21	234	Elizabethport, NJ	22	02
211	Stapleton, N. J.	15	75	235	Rossford, O.	20	33
212	Cleveland, O.	16	80	236	Ambridge, Pa.	14	60
213	Bayonne, N. J.	16	13	237	Chester, Pa.	30	21
214	McKees Rocks Pa	22	33	238	New Alexandria, Pa.	6	70
215	West Rutland, Vt	38	64	239	Philadelphia, Pa.	44	94
216	Hazleton, Pa.	35	64	240	Portage, Pa.	16	84
217	Rochester, N. Y.	15	93	241	Newark, N. J.	—	—
219	Keokee, Va.	20	16	242	Harpersville, Pa.	8	40
220	Brooklyn, N. Y.	23	53	243	West Pullman, Ill.	10	57
221	Chicago, Ill.	32	39	244	Bellefonte, Pa.	18	18
222	Mahanoy City, Pa	45	78	245	Trenton, N. J.	17	64
223	Port Buckley, Pa.	46	43	246	Crompton, R. I.	7	84
224	Belle Valley, O.	27	40	247	Wilmington, Del.	21	06
225	Desloge, Mo.	33	39	248	Coatesville, Pa.	19	90
226	Hammond, Ind.	14	28	249	Nanticoke, Pa.	25	83
227	Derry, Pa.	22	09	250	Pittsburg, Pa.	35	60
228	St. Clair, Pa	13	93	251	Cleveland, O.	20	37
229	Scranton, Pa.	86	71	252	Northampton, Pa	63	35
230	Monessen, Pa.	17	43	253	Lopez, Pa.	55	70
231	Scranton, Pa.	42	44	254	New Britain, Con.	19	62
232	Hazleton, Pa.	18	88	255	West Newton, Pa	47	40
233	Passaic, N. J.	38	54	256	Ronco, Pa.	57	65

А. Шаршонь за адв. календ. за 1907 рік 88.620

Прихід за Липень с. р. єсть $10.224.73

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Мороз Федько, Scranton, Pa.	$1000.00
Недбала Михаїл, Holyoke, Mass.	500.00
Василик Василь, Scranton, Pa.	500.00
Спінь Трифон, Trauger, Pa.	500.00
Паньчишин Антін, St. Clair, Pa.	500.00
Фециш Анна, Scranton, Pa.	400.00
Гойсак Ефрозина, Carnegie, Pa.	400.00
Василик Василь, Scranton, Pa.	400.00
Сабат Настя, Mayfield, Pa.	400.00
Ґамбаль Мелянїя, Mt. Carmel, Pa.	400.00
Грицько Іван, Mt. Carmel, Pa.	800.00
Запомога для:	
Машляр Анни, Olyphant, Pa.	150.00
Лиґа Михаїла, Jersey City, N. J.	200.00
Сир. часть по:	
Рула Юрію, Trenton, N. J.	500.00
Борщ Франк-у, New Alexandria, Pa.	500.00
Сидор Елисаветї, Canonsburg, Pa.	217.24
Орґан Р. Н. Союза	1.169.50
Нагорода місц. орґанїзаторів	125.16
Платня гол. Уряду	190.00
Адміністрація Р. Н. Союза	195.29
Розхід за місяць Липень с. р. єсть	$9.047.19

Зіставлене:

Прихід за місяць Липень с. р. єсть	$10.224.73
Готівка з кін. Червня остала	49.269.71
Весь дохід єсть	$59.494.44
Розхід за місяць Липень с. р. єсть	9.047.19
Готівка з кін. Липня остає	$50.447.25

З того:

Фонд сирітський виносить	$28.471.07
,, резервовий ,,	9.321.71
,, народний ,,	2.496.08
,, бідних ,,	3.176.08
,, розпорядимий ,,	6.952.31
Разом	$50.447.25

Д. Капітула предс.
А Шаршонь кас. С. Ядловський секр. фін.

Шершень

(Szerszen)

одинока українська гумористична часопись в Америцї.

Виходить 2 рази місячно.

Річно в Америцї $1.50, в Европі і Канадї $2.00.

Адреса:
„SZERSZEN"
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Чи Вам треба аж стріляти, щей може з гармати?
Щоб Вам в ухо загреміти: шлїть же передплати!
Зважте Братя що наш „Шершень" козацького роду
Рублїв зовсїм не дістане, хотьби скакав в воду!
І хоть врагів він кусає, хоть він і хороший,
Щоб раз вилетїв з друкарнї — треба купу гроший.
А в Ню Йорку та на кредит годї друкувати
Тож квапте ся Дорогії з присланєм предплати!...

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $200
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

До загального відома усім дотеперішним Впов. П. О. місц. Орґанізаторам як рівнож й усім тим, кому добро і розвій нашої Орґанізації лежить на серци.

По послідним річнім засіданю Гол. Урядників Р. Н. Союза в Чікаґо, а властиво по розпорядженю Гол. Еґзекутивного Комітету що до нових декларацій, які жадають, аби кождий кандидат чи кандидатка на члена нашої Орґанізації підлягали лікарській еґзамінації, — богато із Впов. місц. Орґанізаторів жалувало ся, що таке розпорядженє є впрост некорисне для місц. Орґанізаторів, та що воно спиняє розвій Р. Н. Союза в Америці.

Практикуєсь прим. — пишуть мені таке — що в сій або тій місцевости наш чоловік хоть і придбає з тяжким трудом для свого відділу двох трох нових членів, то коли прийде ся виповнювати нові декларації, то часто густо сейчас тратить їх, а вже в найліпшім разі проковтне неодну терпку ,,піґулу'' заки врешті удасть ся йому затягнути якогось пересічного нашого сараку до лікаря. А що робити, коли приміром — а таке рівнож буває, — в даній місцевости зовсім нема лікаря?...

Отже-ж після знеохоти місц. Орґанізаторів виходить таке, що Р. Н. Союз хоть і ухвалює премії місц. Орґанізаторам за труд, — з другої сторони що раз то новими розпорядженями спиняє їх орґанізаційну акцію; з того користають — розумієть ся — лишень вороги Р. Н. Союза.

Хто у своїм житю кушав хоть трохи не тільки з патріотизму, але хотяйби і за винагородою за труд орґанізаційної аґітації, той не заперечить мабуть, що марних кількадесять центів, котрі побирають місц. пп. орґанізатори з каси Р. Н. Союза, не можна в нїякий спосіб звати якимсь позитивним зарібком, за яким ще требаб аж убігати ся, та за сих пару центів слухати та ковтати ще ріжного рода докори та ,,штиканя під ніс'', що є ся ,,патріотом за гроші''...

Більшість із дотеперішних наших місц. Орґанізаторів, се не жадні так зв. ,,паничі'' о біленьких ручках, як се наші вороженьки мабуть собі уявляють, але робітники, частина сьвідомійшого нашого пролетаріяту, котрі, єсли і роблять щонебудь для нашої орґанізації, то роблять се не задля марного заробітку, але роблять се по добрій волі, для народньої ідеї!...

Повисших пару стрічок уважав я за свій обовязок подати ось сею дорогою до загального відома, хотьби з тої причини, щоб тим самим дати хоть в части сатисфакцію усім дотеперішним нашим робітникам, котрі будь-що-будь протягом одинайцять місяців придбали Р. Н. Союзови звиш 3.050 нових членів...

На закінченє ось тих коротеньких моїх гадок згля-дом нових розпоряджень згідно зі статутами Р. Н. Союза, взиваю ще раз усіх прихильників нашої народньої Орґанізації до ще серіознійшої праці, бо о скільки вивнесковав я з послїдного засїданя Гол. Урядників в Чікаґо, то Р. Н. Союз має до поборення ще не одну перепону заки врешті взнесе ся до найвисшого розцьвіту правдиво народньо-запомогової Орґанізації...

Михайло Беля.

Страшний погром кацапства в Галичині.

Головною фортецею і розсадником москвофільства в Галичині була мільйонова фундація ,,Общество Народный Домъ'' у Львові. Маючи в своїх руках величезні капітали там зложені, москвофили уживали їх на всілякі попойки і в сей спосіб туманячи і перекуплюючи народ коротали до часу завмираюче своє житє. Тимчасом з ,,Народний Дім'' вони тримали в своїх руках зовсім безправно, як се побачимо з коротенької, поданої нисше історії сеї фундації.

На місци, де днесь стоїть ,,Народний Дім у Львові'' стояв до 1848 року університет. Підчас революції Поляків в Галичині в 1848 р. австрійські війска бомбардуючи Львів знищили стоячий там будинок гарматами. На просьбу тодішних Русинів в 1849 році австр. уряд дарував їм сю поуніверситетську площу в цїли основаня там русько-народного наукового інститута і побудованя другої городської церкви. Дотичний уступ даровизни звучить, що уряд дарову є ,,развалини универс. бібліотеки і решту згарищ університету Голов. Руській Раді і Русинам міста Львова і признає сї розвалини разом з площею повною і невідкличною власностию руського населення міста Львова''. В імени яких Русинів виступала в 1848-ім році Головна Руська Рада, просячи уряд о даровизну сеї площі посьвідчає відозва видана сею Радою дня 10-го мая 1848 р. в котрій між иньшим сказано: ,,Ми, Русини Галицькі належимо до великого руського народу, котрий одним говорить язиком і 15 мілїонів виносить (отже значить Українсько-руський народ) з котрого півтретя мілїона галицьку землю замешкує''. (Зоря Галицька 1848, число 1). Те саме посьвідчає ,,Запрошенє учених руських на з'їзд до Львова'' в котрім між иньшими сказано: ,,бо не про себе працювати будем, ино для добра 15 мілїонового (після тогочасного обчисленя) народа'' — а дальше ,,І новий проєкт міністеріяльний до реорґанізації шкіл наших приняв за підставу просьвіченя мову народну''. З наведеного слїдує ясно, що тодішні Галицькі Русини споучували себе недвозначно Українцями, такими самими як і їх брати у російській Україні, та що і австр. уряд даровуючи площу, на якій станув ,,Народний Дім'', дарував її Українсько-руському народови, а не сим перевертням, які уважають себе за одно з московським народом, отже суть зовсім чужі для нашого народа.

Діставши площу Голов. Руська Рада за дозволом правительства видала відозву до Русинів-Галичан за добровільними датками, з яких мавби побудувати ся дім який, буде власностию всего галицько-руського народа''. Щоби справу складок повести скоршим темпом, Головна Руська Рада на засіданю з 30-го червня 1851-го року переміняла ся **в Комісію** управляючу ділами **Народного Дому**. Заінтересованє справами ,,Нар. Дому'' було серед загалу величезне, поплили обильні датки з цілої Галичини, за які в недовзі станув на дарованій площі величавий будинок — теперішний ,,Народний Дім''. Тимчасом згадана комісія приготовляла проєкт статута, який пару разів намісництво відкидувало. Так тягнуло ся аж до другої половини 60-тих років.

Тимчасом з кінцем 1868 року заснувало ся у Львові кацапське товариство під назвою ,,Общество Народный Домъ въ Львовѣ'', яке вхопило у свої руки незорґанізовану і ще без статутів згадану висше фундацію. Таке перехопленє народного, руського майна в кацапські руки удало ся тим лекше, що в тих роках вся наша інтелїґенція була в кацапськім таборі, а ми не мали тоді ніяких сьвідомійших одиниць. По друге, було много таких членів, які належали до Комісії Народного Дому, яка будувала його і які рівночасно війшли в склад виділу кацапського ,,Общества Нар. Домъ''. Кромі сего нама комісія була така легкодушна і недбала, що від 1848 до 1868 року, отже за цїлих 20 літ не постарала ся навіть заінтабулювати маєток на своє імя. Скористали з того кацапи, завязали, як видно з попереднього, цїлком нове товариство надаючи йому лишень таку саму назву і хитро манїпулюючи захопили народне наше майно у свої, нам ворожі, кіхті.

Такий стан тревав до 1885 р. ,,Общество'' неподїльно орудувало народним нашим майном а доходи усї ґинули в бездонних карманах маститих патріотів. Тоді то львівський маґістрат за почином сьвідомих національно Русинів-Українців виступив в їх імени з претенсіями до ,,Народного Дому''. Вскорі однак Русини-Українці рішили, що годї віддавати управу народного майна в руки ворожого, польського маґістрату, а сей маґістрат сам справою перестав інтересувати ся і вона упала.

Доперва в 1889-ім році намісництво припоручило прокураторії скарбу у Львові переписати вже раз в таблї право власности на річ ,,фундації русько-народного інститута ,,Народний Дім'' у Львові. (Отже на річ першої народної інституції, яка дістала даровизну, будувала камяницю і якій в 1868 році підступно усе видерли кацапи). ,,Общество'' внесло проти сего рекурс і сей рекурс лежав у Відни через цїлих 20 літ, бо доперва сего року його полагоджено.

Найвисший Трибунал у Відни рішенєм з дня 27-го липня 1909 рішив, що ,,Общество'' не має найменчого права до ,,Народ. Дому'', та що ся камяниця має бути заінтабульована на річ ,,фундації русько-народного інститута під назвою ,,Народний Дім'' у Львові. Присуд Трибуналу днесь є вже правосильний.

Тепер — як подає ,,Діло'' можлива є така комбінація. Намісництво у Львові, як найвисша фундаційна власть має обовязок покликати кураторію до завідуваня майном ,,Народного Дому''. Воно се може зробити в сей спосіб, що з репрезентантів усїх руських львівських культурних товариств утворить комітет і йому віддасть в руки ,,Народний Дім''. Може однак усе майно віддати в руки навіть і одному товариству, яке викаже ся, що воно репрезентує загал Русинів міста Львова. Що намісництво зробить, не знати, певним однак днесь є се, що ,,Общество'' а з ним і кацапи **стратили раз на завсїгди маєтність ,,Народний Дім''**, свого часу неправно загарбану, і що сей маєток в найкоротшім часї перейде в руки нашого народа і служити-ме для його просьвітних і культурних інтересів.

Ми цїлим серцем радїємо з нашими галицькими братами, уважаючи їх побіду над кацапами, побідою над гнилю і темнотою, побідою тим світлїйшою, що з ,,Народним Домом'' впала в Галичині послідня твердиня кацапства. Не стане мілїонів ,,Народного Дому'', з яких ,,Общество'' до днесь ні разу не здавало публичного звіту, не стане товстого жиру, не стане і маститих кацапських патріотів. Не буде для них вже більше ,,бизнесу''..., І розвіють ся вони так, як розвіяли ся перед кількацятьма роками сї, що подібно кацапам казали, що нема окремого українського народу, а є лишень польський народ, а ми лиш його нарічє. З Плятоном Костецьким вмер послідний представитель тих людцїв і дасть Бог, що за пару літ ми се саме скажемо і про кацапів, згадуючи в історії про колишню болячку на народнім нашім орґанізмі.

З Микисракс.

Як ми попередного числа доносили, страйк в Микисракс покінчив ся. І ледви минуло пару хвиль як опять донесли телеґрами, що сей страйк вибухнув на ново 15-го с. м. До 15-го вернуло 3000 людий до роботи, числячи по 1000 на днину. І показало ся, що компанія ошукала робітників в безличний спосіб, не даючи їм нічого з пороблених обітниць. Скебів не лиш не видалено, але пороблено форменами. Се до краю обурило усїх і о 1-ій годині по полудни 15-го с. м. станула уся робота в фабриках. На пообіднім мітинґу страйкуючих усї одноголосно заявили: ,,Не підемо скорше до праці, аж всї скеби зістануть видалені''. Другий день повоного страйку зазначив ся забуренями і несупокоєм. Задержувано трамваї і спаралїжовано цїлий рух в місточку Шенлі. Поміж страйкуючими прийшло до острої виміни слів, однак хвилина критична минула без кривавих випадків. Говорять, що компанія інтриґує і позискала на свій бік якусь часть страйкерів, які обовязали ся помочи її переломити страйк. Щоби однак се прибрати якимись гарнійшими позорами, розголошує компанія, що ,,родовиті Американи'', яким надоїли вже авантури ,,форейнерів'' хочуть вернути до праці. Навіть уладжено вимарш сих ,,родовитих'' Американів з прапорами, щоб спровокувати робітників, однак підступ не вдав ся. Страйкова ситуація не представляє ся корисно. Страйкарі мають слушність, позаяк їх в безличний спосіб ошукано не даючи їм нічо з того, за що попилло стільки крови і що прпобіцяно їм сьвято.

Народ наш зложив на руки редакції сто кілька долярів, однак єя сума в виду 8000 страйкуючих, в яким то числї є більше 1000 самих Русинів є незвичайно дрібною. Словаки приміром, протягом коротшого часу зібрали уже круґло 1400 дол. Чиж ми одні тільки маємо бути завсїгди на хвості? Тямте, що днесь в Микисракс, то завтра може бути таке саме у Вас!... Тому, поможіть своїм братам!

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Вересень.

23|Ч|Минодори
24|П|Теодора
25|С|Автонома

26|Н|17. Корнил. сотн.
27|П|Воздв. Ч. Хр.
28|В|Никити, Філ.
29|С|Евфимії

¶ „Редактори“-анальфабети“. Щоб бути редактором кацапської часописи зовсім не треба вміти читати. Кацапським редактором може бути і цілковитий анальфабет. Доказом сего можуть послужити два, а іменно редактор „Зазулї“ і „Правди“. „Редактор“ „Зазулї“ в числї 17-ім сторона 4, 2-а шпальта, з долини пише таке: „Гудсонскій праздникъ. По поводу приѣзда Д-ра Кука въ Америку, маютъ Американцы устроити величавую параду на рѣцѣ „Гудсонъ“ межи Ню-Йоркомъ а Джерзи Сити. — Вступъ на той фестинъ (?!) маючій устроитись 21 септембрія с. г. выноситъ 5 дол. отъ особы. Подчасъ въѣзда въ портъ маютъ хорошо пріокрасити пароходъ „Рузвельтъ“ на которомъ дръ Кукъ отбылъ свою туру къ сѣверному бѣгунови“. — Бідний „редактор“ „Зазулї“ видно є цілковитим анальфабетом, бо колиб вмів хоть „люмера розібрати“ то певно бувби розчовпав, що „Гудсонській праздникъ“ устроюють в честь 300лїтної річниці відкритя ріки Гудсон. Про се голосять тисячні оголошеня порозліплювані по цілім Ню-Йорку, про се голосять всї часописи від пів року, про се говорять тисячі вивішених прапорів з ініціялами „Н. F.“, про се навіть воробцї вже цьвіркають. Дальше, колиб шановний „редактор“, вмів читати, то певно набравби того переконаня, що се не є ніякий „Фестинъ“, але цілий ряд торжеств, що він не „устроит-ся 21 септ.“ але пічне ся 25 вересня і тревати-ме до 9-го жовтня включно. Дальше, коли-б „редактор“ не був анальфабетом, то знавби, що на пароходї Рузвельт „отбылъ свою туру“ не Кук але його противник Пері. Про сї всї річи знає в Америці навіть кожда дволїтна дитина, лиш для одного бідного анальфабета „редактора“ Зазулї вони суть великою тайною, запечатаною семи печатками. Другим цікавим оказом „редактора“-анальфабета є славний „редактор „Правди“. Він, бачте, притьмом хоче бути мудрим та писати про „наукові“ річи. І товкує сарака що попаде. Так щож, коли він анальфабет, та не годен навіть поправно відчитати того, що товкує. І так в числї 33 „Правди“, 3-та сторона, 4-та стрічка з гори пише про „устройство языка Експеранто“. Бідачиско товкуючи не перешлябізував добре, що сей язик сьвітовий називає ся все всюди і на кождім місци тільки і виключно „Есперанто“ але — правдоподібно згадавши на питє душком, як се називають в Галичинї „екс“, — і бідну бесїду вмить охрестив „експеранто-м“. Що-ж бесїда а питє пива душком („екс“) то дуже подібні до себе понятя, а особливо в кацапськім мозґу. Навіть витовкувати бідного „редактора“ в тім взглядї „чортиком друкарським“ годї, бо се нещасне „експеректо“ покутує у нього через цїлу статю. — Що суть люди, які пишучи крайні глупости гадають, що вони суть мудрі, — не дивуємо ся. Але вельми дивуємо ся, що в XX-ім столїтю є ще такі барани, що ті всї глупости читають і приймають за добру монету.

¶ Як збирає ся в Галичинї почаївських паломників, подає „Земля і Воля“ цікаву вістку:

Перед двома чи трома тижнями стрітив ся один з наших товаришів зі знайомим селянином Чіпч. в Гребенові в Скільщинї. Між ними завязала ся така розмова:

„Їду до Почаєва на відпуст“ — каже селянин.

„Хто таке порадив?“

„Дістав такі письма, а в них написано, щоби вислати 4 К. на кошти. Я вислав 4 К., а тут недавно був ще один дяк і сей казав, що 23 серпня поїде богато людий до Почаєва, бо там тільки є правдиві муки Христа. А людий тих поведе наш митрополит і декан з Миколаєва.

Наш товариш спішив до поїзду і не міг більше допитувати ся за ті письма і сего дяка.

Та нам дістав ся в руки такий лист, які розсилали наші чорносотенцї по селах і місточках. Подаємо єго без зміни, тільки троха скорочуємо:

„Постарайся о пашпортъ на 3 года на весь міръ (cały świat) въ староствѣ. Берешъ у писаря такой друксортъ съ описаніемъ лица. На одинъ пашпортъ за 2 К. можетъ ѣхатъ 6—7 лицъ. Ты будешъ головой, а при тебѣ нпр. жена, братъ, сестра, отецъ, дядя, тетка, всї сродники, парни (молодцы) не выже 18 лѣтъ, а не ниже 25, ибо не далибъ такимъ изза Wehrpflicht. Онъ можетъ имѣтъ и 20 но на пашпортѣ должно быть 17. Можетъ быть и не сродникомъ но на пашпортѣ сродникъ. Така формулка. Былобъ хорошо, еслибъ собратъ больше и чтобъ они ѣхали въ своихъ нарядахъ убранствахъ бойковскихъ. Также женьщини и дѣвушки. Дорога очень дешева, т. з. желѣзная дорога до Бродовъ и назадъ. За границей получать желѣзну дорогу даромъ и квартиру тоже.

„Получивъ пашпортъ надо сейчасъ его выслать въ Броды госп. Носевичу редакт. „Русск. Воли“ з приложеніемъ 1½ К. за кождий пашпортъ, а онъ подпишетъ у консула, за что больше вже не платить ся. Если отже хочешъ ѣхать, такъ сейчасъ махай...“

Тут наступає підпис одного з найбільше видних проводирів сего нового курсу чорносотенців в Галичинї.

Отже „правдиві Христові муки“, митрополит, декани і сей лист, писаний дивовижною „литературною русскою мовою“, найкраще говорять, яким оружєм воюють чорносотенці у нас в Галичинї“.

Міродатні круги духовні повинні би звернути бачність на те, щоби селянам пояснювано ціль тих баламутств, а належалоб і тих москвичів духовних потягнути до одвічальности, котрі пособляють таким поломництвам.

¶ Останний Обренович. Незавидну долю має останний Обренович, неправий син б. короля сербського Міляна. Якийсь час опікував ся ним угорський ґр. Зіхи і хоронив його перед атентатами противників обреновичівської династії. По смерти Зіхого думав Обренович вступити до австрійської армії, однак не позволено йому на се, мабуть через дипльоматичні заходи сербські в тій справі. Богата мати його, думаючи, що сталось се ізза провини її сина, відмовила йому тоді всякої матеріяльної піддержки. Не маючи з чого жити, останний Обренович, син веселого короля, вступив до цирку Буша, в якім пописував ся своїм стрілецьким хистом. Заробляв тут 600 марок денно. Сербська дипльомація вистаралась, що і тут вимовлено йому місце. Наразі є сей нещасний королївський син аґентом асекураційного товариства „Victoria“. — Як будуть колись шукати мене, сказав він недавно одному редакторови, — хочу, щоб найшли в менї чесного робітника!

¶ Ікона Дудикевича. Хто не знає, чим є в послїдну пору для москвофілів д-р Дудикевич, нехай поїде до села Беньковець, рогатинського повіта та вступить до коршми при дорозї. Коло шинквасу на стїні висить портрет коломийського амбасадора. Як говорить коршмарка, мусїла повісити сю ікону на домаганє місцевих кацапів, котрі молять ся до неї з келїшками в руках. Справдї, дуже скоро аванзує „маститий деятель“ в народній опінії: Доси був лише мучеником, якого ріжні вороги мастили та побивали по „ланитам“, тепер же бачимо його вже сьвятим на іконї, хоч що правда, при шинкваcї і то лише для „истинно-русских“ богомільців, що дзвонять келїшками.

¶ Скороченє їзди між Ню Йорком і Европою. Лїнїя „Cunard“ постановила висилати свої пароплави від тепер вже не з пристани в Лїверпулю, тільки з пристани у Фішґард (Fishguard), котра віддалена від Ню Йорку о 113 морських миль менше. Вже в понедїлок прибув пароплав лїнїї Кунард „Мавретанія“ з Ню Йорку до Фішґард. Їзда сього пароплава тревала 5 днів і 1 годину і через те тревала вона між Анґлїєю й Америкою о 5 годин коротше. Лондонська преса ликує з сього приводу, бо бачить в сїм вже конкуренцію з нїмецькими кораблями. Товариство „Кунард“ числить на зріст подорожних, але майже половина пасажирів, що їдуть з Европи до Америки, в Анґлії зовсїм не задержуєть ся, до того і сї, що їдуть на Анґлїю, не переїздять через Лондон. Коли вперве причалив в понедїлок пароплав „Мавретанія“ до Фішґард, то населенє витало його з великим ентузіязмом, а дами в історичних одягах, прикрашували подорожних рожами.

¶ Льви в Африці. В державі Конґо (Африка) в околици Кандиканді небезпечно тепер там перебувати; появила ся там величезна скількість львів, що непокоять всїх жителїв. Мешканцї тих околиць, як тільки найдуть нагоду, то чимскорше утїкають в подальші сторони. В селї Мутомбо-Канукі, де недавно тому братчики монастиря сьв. Йосифа виставили церкву, лишило ся ледви кільканайцять родин. Але і тих базталанних треба обережно спровадити під сильною сторожею в подальші сторони, бо не можуть довше видержати. Виходять они із своїх домів лише в білий день і то заховують як найбільшу обережність. О годинї 5-ій двері всїх хат вже суть сильно затарасовані. Збіже, що від давна вже перестояло, марніє на полю, бо ніхто з людий не може відважити ся почати жнива. В иньших місцевостях льви пірвали з домів старих мешканців. Як обчисляють, згинуло такою смертю більше як 40 тубольців.

¶ Японська армія. Один анґлїйський офіцир, що перебував довший час в Японії, пише так про японську армію: Цїлий офіцирський корпус виглядає дуже молодо, а у старших офіцирів треба подивляти елястичність і зручність. Служба в зимовій порі тревае при піхотї від 8. год. рано до 4. год. по полудни, а в тїм часї всї офіцири, почавши від команданта полку аж до наймолодшого поручника, мусять находити ся в касарни. Всї офіцири незвичайно совісно виконують ті самі вправи, що прості вояки, не позволяючи собі на ніякі полекші. В ґімнастиці не знають утоми, тому в сїм зглядї є незрівнані. Зазначити треба сердечне відношенє старших офіцирів до молодших, яке проявляє ся при кождій наґодї. Офіцирські касина є досить просторі, але скромно уладжені. Офіцири прибувають до касина головно на обіди, котрі складають ся з рижу, кусника риби і троха ярини (крім чаю в касинах не подають иньших напитків, хиба в великі сьвята), а товариські сходини в касинї в Японії майже незнані. Зате доми жонатих офіцирів для товаришів оружя всякого віку в цїлях товариских є все отворені. В часї бранки японське населенє попадає в дивне одушевленє. Віддані до війска присягають на воєнні приписи, котрі новобранці власноручно мусять підписувати. Кождий новобранець, призвичаєний до японської одїжи, мусить наперед учити ся ходити в чоботах, споднях і блюзї.

¶ З послїдного числа „Свѣт-а“ його редакцію обняв о. Туркевич на місце виїхавшого в Росію протоєрея Немоловского. „Свѣтъ“ під новою редакцією вийшов о много культурнійшим чим передше, позбув ся „товтовщини“, та нема у нїм лєксикону босяцьких лайок. Для добра загального вельми пожаданим булоб, щоб новий курс в редакції лишив ся на стало а не скінчив ся на першім числї.

Нові числа на каменицях.

РОБЕРТ von МОШИСКЕР.

Кандидат до найвисшого Суду в Пенсильвенії.

Дня 4-го листопада 1909 р. відбуде ся голосованє на вибір судії до найвисшого Суду в стейтї Пенсильвенія. На сей високий уряд вибирають найспосібнийшого чоловіка, який дав докази знаня права і безсторонности в поступованю судейськім зі сторонами спорючими. — Таким чоловіком єсть власне Роберт von Мошискер, теперішний судія в Филядельфії. Єго отець походив з Галичини, а переніс ся до Америки в часї борб за свободу. Осївши в Вашінґтонї став доктором і професором висших шкіл. Оженив ся з Американкою но в недовгім часї помер полишаючи сиротою 13 лїтного Роберта, свого сина. Мати умерла тоже. Бідний хлопчина помимо сирітства став ревно учити ся, доки не покінчив всїх шкіл, а відтак права. Що учив ся пильно і знав добре права, видно зі сего, що в коротці став помічником Прокуратора, а опісля самостійним судією в Філядельфії. Тут дав докази свого знаня і безсторонности та позискав собі узнанє всїх високо поставлених людий. В послїднім часї поставили єго кандидатом до найвисшого суду в Пенсильвенії. Обовязком всїх Славян горожан Американських єсть дати свої голоси дня 4-го листопада 1909 р. на Роберта von Мошискер, понеже такий чоловік заслугує на се, тим більше, що він ся не встидає свого роду анї свого походженя. Сей муж єсть заразом взором для нас, як ми винні працювати в Америці, аби собі своєю працею заслужити на узнанє тутешних горожан. — Давби Господь Бог, щоби дїти руські в Америці пішли слїдами сего красного і взірцевого чоловіка, Роберта von Мошискер.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить щороку родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписати також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Довідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках вписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записачні money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 1063 КВІТ $200.00 на двіста долярів, котрі п. Михайло Лига отримав як надзвичайну запомогу по утраті правої ноги з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці. Джерзи Сіті, Н. Дж. 13 сеп. 1909.

Михайло Лига.

Свідки:
Гр. Підлипчак,
ІванКостик.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 4.

Д. Голод предс.,
Гр. Підлипчак секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пресв. Богор. від. 33 Р. Н. Союза буде принимати нових членів без вступного від 16 до 25 літ, а від 25 до 40 за половину вступного через два місяці то є вересень і жовтень. Рівнож взиває ся всіх членів щоби вирівнали свої місячні вкладки. Невиплавший своїх вкладок не буде мав голосу на річнім мітингу.

Теод. Федько пр.,
Мих. Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий скр.

JEANNETTE, PA. бр. св. Димитрія від. 207 подає до відомости, що буде принимати членів без вступного через два місяці: вересень і жовтень. Мітинги відбувають ся кождої другої неділї по першім.

Мих. Клим пр.,
Михайл Шандрович секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Зоря" від. 69. Р. Н. С. подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 2-го жовтня с. р., на який кождий член мусить явити ся і вирівнати свій довг. Неявивший ся член заплатить кари 50 цнт. а урядник 1 дол. Справоздане уряду. Вибір нового уряду. Мітинг відбуде ся в Liberty Hall під числом 257 E. Houston Str. точно о 9-ій вечером. Нових членів буде принимати ся без вступного.

В. Маркевич пр.,
М. Мартинів кас.,
І. Биць скр.

BROWNSVILLE, PA. Брат св. Ап. Петра і Павла, від. 6 Р. Н. С. повідомляє всіх чл. ів того братства, що того місяця відбуде ся 3-місячний мітинг. На тім мітингу повинен явитись кождий член і вирівнати свої залеглости. Єсли котрий член залягає з вкладками і не явить ся на тім мітингу буде виключений з братства і з Р. Н. Союза.

Неявивші ся члени підлягають карі після статутів братства а єсли котрий член не заплатить її, то буде на слідуючім мітингу виключений з братства.

Ів. Петришко сскр.

WHITING, IND. бр. Покр. Пр. Богор. від. 184 подає до відома, що дня 26-го септембра відбуде ся важний мітинг, на який кождий член мусить явити ся під загрозою кари 50 цнт. а урядник 1 дол.

М. Ференц секр.

PROVIDENCE, R. I. Братст. Князя Данила Від. 73. подає до загальної відомости усім своїм членам, що дня 26. с. м. відбуде ся надзвичайний мітинг, на котрий мають явити ся усї члени; в противнім разі підляжуть карі 50 цт., а урядник 1 дол. На тім мітингу мають порішити ся важні справи, як і рівнож переведе ся поправка Братских Статутів. Початок о 10 год. з раня, під числом 65 Florence st.

Адрес Бр.: Омелян Рекрут, 150 Blackstone st.

М. Борис предс.,
Омелян Рекрут секр.

PASSAIC, N. J. брат. св. О. Николая, від. 42. подає до відома, що дня 26-го вересня відбуде ся надзвичайний мітинг. Кождий член безусловно мусить явити ся в мітинговій гали о 1:30 по обіді бо інакше буде караний після статутів а урядник в двоє.

Адам Яцишак предс.,
Алекс. Хованець секр.

HAZLETON, PA. бр. св. К. і Мет. відділ 185 подає до загальної відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 3-го жовтня (октобра). Неявивший ся член підлягає карі після статутів.

Б. Гаврила секр.

NEW YORK, N. Y. Товарис. „Просьвіта" від. 204. подає до відомости своїм членам, що в суботу дня 25-го с. м. відбуде ся місячний мітинг в гали під ч. 46 Ave. A. Взиває ся всіх членів, щоб безусловно явили ся.

М. Угорчак секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПОЗІР!

Великий Баль Парохіяльний! в МОНЕССЕН, ПА.

відбуде ся в суботу дня 25-го Септембра 1909 р. в Німецкій Галї при 2-ій улици. Чистий дохід призначений на нашу церков гр. кат. св. Петра і Павла. На той Баль маємо честь запросити наших парохіян з Донора, Па. і з околиці Монессен, Па.

Руська музика, покріпити ся буде чим, гарних дівчат много Ану хлопці, покажіть що і вас не мало. Початок о годині 5-ій по полудни.

Комітет парохіяльний.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

і представленє устроюють члени читальні „Просьвіти" в Ембрідж, Па. 25 септембра 1909. Початок о годині 3-ій по пол. в Криштофковій гали на 1-ій улици. Вступ 50 центів. На сей Баль запрошуємо всіх щирих Русинів Українців з міста і околиці. Музика знаменита. За добру забаву ручить комітет балевий. Дохід на греко кат. церков. 36-7

ОГОЛОШЕНЄ

Женщина в старшім або хоч в середнім віці, розуміюча ся добре на кухни і конечно твереза знайде сейчас місце у священика самотного, близько Ню Йорку.

Першенство будуть мати сї, які по містах в краю вже були в подібних обовязках. Зголошувати ся на адресу:

Svoboda,
(для священника)
184 Hudson st., New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ РУСИНІВ З БУТЛЄР І ОКОЛИЦІ

В неділю дня 26-го вересня с. р. відбуде ся в руській гали „Просьвіта" під церковю, заходом членів місцевої читальні, Театральне Представленє

МУЖИКИ
АРИСТОКРАТИ.

Особи:

Панько Когут селянин ...... п. Креніцкий
Катерина єго жена п. Малецька
Стефанко їх син .. п. Петрешак
Мартин їх діти .. п. Малецький
Маруся, їх вихованка .... п. Седляк
Андріїха Комірніця .... п. Слободух
Осип Халупник п. Чернецький
Тимофей Фельдфебель ...... п. Медвідь
Мошко Арендар п. Когутанець
Шмуль Жидок .. п. Малецький

Початок о год. 8-ій вечером.

Ціни місць 50 і 25 цнт. Для дітий 10 центів.

Весь дохід призначений на церков.

ВІД ДИРЕКЦІЇ „РИЗНИЦІ" В SHENANDOAH, PA.

В Шенандоа, Па. заложено при церкви св. Михаїла велику торговлю церковними річами під назвою

„РИЗНИЦЯ".

„Ризниця" містить ся в старій церкви на W. Centre St., а побіч готових річей, як фелонів, евангелій, стихарів, чаш і т. д. буде також робітня на замовленє; також ріжнородне сьвітло церковне на складі.

Просимо в кождім случаю удавати ся до „Ризниці" в Shenandoah, Pa. Цінники вишлемо до всіх парохій в короткім часі.

Адреса:
„Ryznycia"
114 Chestnut Str.,
37— Shenandoah, Pa.

BROOKLYN, N. Y. Українське товариство „Спільний труд" є заложене на бенефітових статутах а кромі сего поставило собі за мету старати ся про просьвіту своїх членів. Усї Русини, наколи не суть еще членами ніяких инших товариств повинні старати ся вступити до него, тим більше, що через два місяці, то є вересень і жовтень принимає ся там без вступного. Товариство се в найкоротшім часі приступить до Р. Н. Союза. Мітинги відбувають ся в кождий четвер перед першим в гали під числом 189 20th st., South Brooklyn. Уряд товариства становлять І. Вербинець пр., І Бяс кас., та М. Куріца секр.

ДЕ Є

Дмитро Чорний з Skaro, Alta? Чотири роки тому, як виїхав з Edmonton і був два роки в Calgary, відтак, здаєсь, виїхав до стейтів. Пошукує за ним сестра Марійка в важній справі. Єсли хто о нім знав, або він сам, прошу зголосити ся на адресу:

Mary Chorna.
458 6th Str.,
37—38 Edmonton, Alta. Can.

Кождий свідомий Русин-Українець повинен мати

ТВОРИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

в двох томах, видання Товариства „Просьвіта" у Львові, котрі обнимають 1075 сторін друку і прикрашені 4 портретами. Ціна дуже низька: В звичайній оправі $1.25 В гарній оправі. $1.75, вже з оплатою почти.

Посилайте замовленя і гроші до:

Ruthenian Book Store,
439 N. 6-th Ave.,
37— Scranton, Pa..

Українські пісні на фонограф

можна дістати тільки в нас Рекорди є спроваджені впрост з Галичини. Фонографи даємо на місячні сплати. Всї українські рекорди мають 10 цалів величини, і суть подвійні. (Так само і польскі) а ціна усіх тільки 65 цнт. — Пишіть сейчас по безплатний каталог, а всякі листи пишіть польськими буквами: 28—39

Globe Record & Supply Co.
213-215 East 4th Street,
New York, N. Y.

Користна праця для кождого!

Пошукуємо чесних людей до розповсюдненя нашого краєвого тютюну за добрим винагородженєм. Ся праця есть дуже поплатна і легка для кождого Русина. В кождій місцевости знаходить ся много робітників, котрі курили такого тютюну, який курили у своїй вітчині. Отже ми кождому даємо до розпродажи власне такий тютюн і його працю коло розпродажи совістно винагороджуємо. Маємо тютюн російський і австрийський.

Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всі будуть йому завидувати.

Пишіть сейчас по близші інформациї і пробки тютюну, котрі висилаємо даром — залучаючи 2 ц. марку на пересилку — до

Russian Tobacco Co.
182 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y. 34 37

З перших початків воздушної плавби

Одушевлене, яке в наших часах викликують бальони до кермованя і машина до літаня, котрими вже навіть через моря можна перелітати, нагадують ті часи, коли взагалі перший бальон появив ся на сьвіті. Люди просто дуріли з радости, коли довідали ся, що дня 5. червня 1783 р. братя Монгольфієри перед зібранєм в Анноней (Annonaiy) народом пустили за помочию огню і „електричного диму" якусь чудну машину в виді дому, довгу на 36 м. а широку на 26, так високо у воздух, що її ледви ще трохи було видко. Академія наук визначила зараз комісію, котра мала розслїдити, чи то дійсно правда і чи то можливо, щоби можна так літати. Розслїди її поручено фізикови Шарльсови, а той не лиш переконав ся, що то можливо, але ще й набрав переконаня, що замісто горячого воздуха лїпше би було наповнити бальон газом з води (воднем). В короткім часї зложено на єго бальон 10.000 фр. а вже дня 27. серпня 1783 пустив він єго у воздух. Кажуть, що бальон підлетів аж до висоти 6000 стіп а відтак спустив ся на землю три години дороги від Парижа. Селяни побачили, як бальон спустив ся на землю, але уважали єго за якусь страшну потвору, до котрої приступити не мали відваги. Отже поховали ся і насампред кидали з далека каміням в ту потвору, а коли виділи, що она не рушає ся, зачали поволи підходити до неї а відтак і доторкали ся її. Один з селян добачив кляпу на бальоні і отворив її але й зараз всі пустились втікати, коли потвора зачала шипіти і вонючий віддих із себе випускати — то виходив газ з бальона отвореною кляпою. На конець затягнули потвору до сьвященника. Та ї той її перепудив ся, аж коли прочитав причіплену карточку, довідав ся, з ким має діло. Дня 24. вересня в присутности короля і королевої пущено перший раз живі сотворіня бальоном у воздух. До того ужито кіш, котрий причіплено до сітки на бальоні. Сотки тисячів людий придивляло ся тїй небувалій доси події. До коша вложено барана, качку і когута. Бальон полетів а за ним пігнали люди возами і верхом на конях. Якеж було здивованє всїх, коли бальон спустив ся на землю а звірята в коши були зовсім здорові, лиш когутови мабуть баран рогами розбив був голову. Звірятам віддавано велику честь і на приказ короля годовано їх в звіринци, доки аж самі не погинули. Дня 17. жовтня о 5. год. вечером пустив ся перший раз бальоном у воздух Пінятр де Розіє. Сотки тисяч людий з великим одушевленєм придивляли ся тому першому летови чоловіка, котрий тревав пів години. Опісля, коли він спустив ся на землю, віддавано йому велику почесть і витано з великим одушевленєм. Але найбільшої штуки доказав якийсь пан Депре (Depres), котрий дня 29. листопада 1783 р. полетів в Авіньоні бальоном у воздух і десь пропав, та аж дня 24. грудня явив ся знову. Він залетів аж до Пекіну і то, як розповідав, в дуже простий спосіб: підлетів бальоном дуже високо в гору і там чекав доти, аж доки земля не обернула ся так, що якраз під бальон підсунув ся Пекін. Він тоді спустив ся до хінської столиці, казав собі виставити сьвідоцтво, що там був і тою самою дорогою вернув назад до Авіньону. І ту небилицю уважали тоді люди за правду.

Хто хотів би

цікаву книжку, нехай замовить у „Knyharni Nowostyj".

Тлумач русько-англїйский 60 ц.
Дикціонар польсько-англ. 75 „
Підручник німецкий 65 „

Замовляти у: „Knyharni Nowostyj", Box 21, Carson Station, Pittsburg, Pa. 31—38

Добра спосібність для дівчат.

Потрібно більше число дівчат до науки роблєня цигар і иньших виробів від самої роботи. Початкова платня $3.00 тижнево, а по скінченій науці ґарантує ся що можна виробити на 12 до 25 долярів. Робота стала, позаяк тепер нема застою. Кожда охочa дівчина може сего вишукати ся, єсли є спритна.

BONDY & LEDERER
Fourth Green Str. Allentown, Pa.

ТОВАРИШ,

обємистий, незвичайно практично уложений Підручник для науки англійської мови є дійсно одиноким товаришем і учителем для кождого Русина в Америці. У нім найдете всї інформациї і розмови, потрібні в щоденнім житю та маючи його захороните ся перед всякою стратою. Ціна 60 цнт. з почтовою пересилкою 65 цнт. Замовляти у:

Andrew Sawka,
97 Morris Str.,
Jersey City, N. J.

Агентам значний опуст.

ГАНЯК руський фотограф.

Виконує фотографії в ріжних красках, а портрети олійними фарбами.

Портрет Мирослава Січинського, збір портретів з 16. козацьких гетьманів і Преосьв. Владики Сотера Ортинського. Всі три портрети повинні знаходити ся в кождій руській родині. Часть доходу призначено на фонд М. Січинського. Голоситись під адресою:

HANIAKS STUDIO OF PHOTOGRAPHY,
513 Carson Str.,
S. S. PITTSBURG, PA.

Металеві обцаси

Виказ членів Р. Н. С. за місяць Серпень 1909 р.

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	302	8	42	108	67	23	5
2	57	—	3	109	34	2	3
3	231	6	26	110	29	—	—
4	58	5	18	111	5	6	—
5	76	—	11	112	5	2	3
6	104	—	2	113	42	—	—
7	141	4	33	114	44	—	—
8	42	1	34	115	31	—	—
9	95	—	22	116	13	4	1
10	96	9	36	117	35	9	1
11	31	—	9	118	6	6	—
12	96	2	7	119	37	—	—
13	24	1	—	120	51	1	13
14	90	24	26	121	151	1	83
15	35	—	—	122	55	3	—
16	218	3	17	123	186	15	20
17	28	—	—	124	29	8	—
18	31	—	15	125	—	12	—
19	65	5	47	126	36	—	5
20	62	3	10	127	16	—	1
21	15	—	4	128	17	1	4
22	3	—	—	129	45	—	11
23	41	—	7	130	19	6	5
24	17	1	2	131	5	2	—
25	49	4	2	132	34	7	7
26	33	—	2	133	6	15	—
27	52	6	37	134	41	—	8
28	142	36	16	135	136	—	3
29	33	1	24	136	23		5
30	73	11	16	137	12	—	—
31	38	—	—	138	7	5	—
32	50	—	—	139	28	—	—
33	208	9	132	140	50	—	4
34	28	—	—	141	23	9	—
35	46	—	5	142	12	39	—
36	40	—	17	143	50	—	—
37	55	1	14	144	16	13	-9
38	83	6	10	145	17	—	—
39	51	7	4	146	33	—	—
40	57	3	11	147	30	7	8
41	32	6	—	148	21	1	—
42	64	13	55	149	24	—	—
43	36	—	11	150	17	—	—
44	12	—	—	151	1	8	—
45	33	4	8	152	36	—	—
46	169	—	40	153	37	10	—
47	68	4	10	154	28	—	—
48	98	9	8	155	10	8	—
49	14	—	—	156	16	—	—
50	9	—	—	157	48	3	8
51	38	—	—	158	28	4	—
52	51	4	—	159	26	8	—
53	193	18	66	160	16	7	—
54	10	5	1	161	23	—	—
55	78	6	13	162	52	12	—
56	36	1	5	163	16	2	—
57	27	3	—	164	15	4	—
58	79	5	16	165	43	4	—
59	37	5	12	166	48	—	—
60	1	9	6	167	16	3	—
61	89	1	2	168	10	9	—
62	85	5	18	169	31	1	1
63	69	—	10	170	17	22	—
64	4	—	—	171	4	21	—
65	99	3	11	172	—	—	2
66	36	7	2	173	19	2	—
67	135	2	11	174	37	—	—
68	12	1	8	175	11	1	—
69	29	2	1	176	14	—	—
70	56	58	10	177	8	—	—
71	24	—	—	178	6	7	—
72	75	—	27	179	41	5	—
73	11	6	3	180	15	—	—
74	15	—	—	181	7	10	—
75	26	—	—	182	19	5	—
76	13	27	—	183	16	3	—
77	19	—	—	184	42	—	—
78	173	2	—	185	53	—	—
79	21	—	—	186	34	—	—
80	68	—	—	187	16	12	—
81	19	—	9	188	26	6	7
82	100	1	20	189	38	2	—
83	6	6	1	190	15	20	—
84	51	—	—	191	40	1	—
85	135	3	13	192	12	11	—
86	71	—	3	193	10	—	—
87	18	2	9	194	13	10	—
88	10	6	6	195	15	3	—
89	17	—	—	196	40	—	—
90	20	1	2	197	42	4	7
91	73	17	6	198	30	16	—
92	99	57	6	199	28	2	—
93	15	—	—	200	5	32	—
94	40	16	1	201	13	—	2
95	51	7	—	202	9	36	—
96	57	20	22	203	5	31	—
97	16	2	3	204	—	11	—
98	26	1	11	205	21	8	—
99	83	51	9	206	8	—	—
100	9	4	—	207	58	6	—
101	1	9	—	208	59	2	—
102	76	2	2	209	71	—	—
103	16	—	—	210	—	—	—
104	86	6	21	211	10	13	—
105	8	12	3	212	19	—	—
106	51	21	2	213	15	5	5
107	49	6	13	214	23	12	—
215	32	—	—	236	1	15	—
216	42	—	—	237	24	20	—
217	1	25	—	238	9	2	—
218	—	—	—	239	38	19	1
219	24	—	—	240	19	1	1
220	9	7	1	241	—	20	—
221	9	22	—	242	9	—	—
222	45	11	18	243	5	12	—
223	43	13	—	244	20	2	6
224	25	1	—	245	21	—	—
225	36	3	—	246	7	4	—
226	16	—	—	247	11	12	—
227	26	—	—	248	19	7	—
228	16	1	—	249	22	3	—
229	97	6	18	250	31	—	—
230	19	3	—	251	13	20	—
231	40	3	—	252	14	15	—
232	22	—	3	253	35	3	—
233	42	2	—	254	6	10	—
234	9	28	—	255	20	4	—
235	22	2	—	256	17	2	—
				Разом	10 284	1509	1455

Всїх членів при кінци місяця Серпня було в „Р. Н. Союзї" **13.248.**

Т. Лабовськиӣ,
гол. рекорд. секретар.

В місяцю липни 1909 р. приступили до Р. Н. С слідуючі члени.

В. 5. Войнюк Михайло.
В. 6. Молнар Мигали.
В. 7. Ковальчик Григорий.
В. 8. Нецьо Теодозія.

В. Пінкасевич Осиф, Гнатишин Николай, Оґарик Іван, Янковский Ілїя, Лаґуна Антоний, Кухарчик Михаїл, Качмарик К.

В. 10. Зановяк Павло.

В. 12. Мадараш Дмитро, Йовчик Олекса, Підгірний Іван, Харецький Лука, Демчар Максим.

В. 15. Лукач Михаїл, Понтус Андрей, Ґріб Ілїя, Гаравус Михаїл.

В. 16. Вишовска Марія, Суржиця Іван, Чайко Мих., Поляньский Николай, Боґош Юрий. Бельский Даниїл, Ясин Федор; Вишовский Стефан. Вишовский Юліанна. Вишовский Розалія діти.

В. 18. Шмайда Ана.

В. 19. Сват Анна. Сисак Марія III. діти, Ґула Андрей.

В. 20. Бала Осиф, Нагірний Николай, Савіцкий Семан.

В. 27. Коляр Мартиян.

В. 28. Когут Федор, Горват Павло, Сахар Василь.

В. 29. Янощак Іван, Сушко Петро.

В. 30. Кучма Василь.

В. 32. Фалат Іван.

В. 34. Малиняк Дмитро, Малиняк Топко. Прицик Афія.

В. 33. Слюзар Сузі, Слюзар Іван, Слюзар Яков, Слюзар Юрий діти, Ковальчук Стефан. Новак Петро.

В. 36. Тхір Николай, Корба Наста.

В. 37. Секела Василь, Кир Текля.

В. 42. Бочнєвич Іван дитина, Бочнєвич Онуфер.

В. 43. Фундак Іван.

В. 45. Бура Зофія дит., Штогрин Текля, Тіцька Анастазія.

В. 47. Вроновский Павло, Дацько Анна діти, Котіс Іван, Гринєвич Мих., Опалка Василь, Дацько Антоний, Михайлишин Лесьо.

В. 48. Попович Григорий, Францішек Помикала, Фейдаш Владислав.

В. 53. Званч Іван дит., Добруцкий Мачей, Веґа Николай, Драч Анна, Гохман Френк.

В. 56. Каршневич Кат. дит.

В. 57. Орецкий Григорий, Гладиш Стефан, Смей Стефан.

В. 59. Винярска Стефанія, Винярский Стан., Винярска Марія, Винярский Осиф діти, Винярский Владислав, Миляновский Фелікс, Бековский Станїслав.

В. 61. Малинич Василь, Пайташ Михаїл.

В. 65. Удут Іван.

В. 67. Кінаш Микола, Пукач Михайло.

В. 71. Ференц Василь, Костів Василь.

В. 72. Войцьо Іван.

В. 75. Месарч Михаїл, Бренкач Іван.

В. 76. Бачиньский Леон, Макар Митро, Доптун Федьо, Седляр Василь, Кіселик Іван, Романишин Павло.

В. 78. Сокол Іван, Томашевский Іван, Шидловский Іван.

В. 79. Лабовский Мартин.

В. 85. Черкас Матей, Свірский Андрей.

В. 86. Кудрик Мілько, Руцкий Андрей, Руцкий Василь I., Руцкий Василь II., Галушка Дмитро, Вузніча Іван, Раврух Яков, Бурда Теодор, Хімка Василь.

В. 91. Ясеніцкий Антошко, Кучирка Михаїл, Хаць Василь, Євусяк Василь, Трембач Іван, Пелех Семен, Сушиньский Николай, Ґаврик Михаїл.

В. 92. Дицик Павло, Михайлишин Прокіп, Сорохтий Кость, Варунок Григорий.

В. 99. Грабар Дмитро, Ґирпак Андрей, Придзімірский Петро, Чикета Франко.

В. 102. Водала Фльоріян.

В. 103. Шпортак Василь, Павлишинець Мих., Кудрич Савка.

В. 105. Снїтиньский Николай, Кравз Франц, Конасєвич Волод.

В. 107. Подолїньска Ева, Подолїньска Анна діти, Маринич Павло, Подолїньска Анна, Гиряк Андрей.

В. 108. Березовский Павло, Баковский Василь, Яцків Дмитро, Сердиньский Стефан, Яцків Іван, Ошуст Павло.

В. 109. Вільґоцкий Антін.

В. 110. Столяр Василь.

В. 114. Каканець Василь.

В. 115. Флонс Йосиф, Сасала Демо.

В. 119. Федорча Михали, Севела Лашло.

В. 120. Закевич Іван.

В. 121. Лукач Йосиф.

В. 123. Гатала Николай дит., Підгірний Роман, Ґрещук Стах, Турчин Дмитро, Головатий Мартин, Ковалик Іван, Іванина Яків, Капровский Семеон, Миґраль Василь, Олїйник Стетфан, Стельмащук Юрко, Романюк Мартин, Остижнюк Вас, Швайка Павло, Томанчук Назарко.

В. 124. Цап Юрко.

В. 128. Пінцура Іван.

В. 130. Янів Андрей, Волчко Фльоріян.

В. 131. Видиш Никифор, Беднарчук Михаїл.

В. 133. Лисак Стефан.

В. 134. Товтан Янош, Товтан Ґіореш, Кушлюх Василий, Козел Василий, Товтан Андрей, Шідун Михайло, Шпонтак Михаїл, Русин Василий, Юрочка Василий, Федорча Василий, Уштіц Іван, Короли Юрий, Томчак Ферко, Шпонтак Янош, Короли Петро.

В. 135. Ковальчик Василь, Ґлушко Дмитро, Іваніцкий Михайло.

В. 142. Радзиняк Юрий.

В. 145. Кривокульский Стеф.

В. 147. Покотицкий Йосиф, Балучиньский Іван, Бішко Іван, Оріховский Осиф.

В. 149. Луцуняк Гринько.

В. 153. Ціхоньский Михайло, Гусак Николай, Пипяк Іван. Пенць Антоний, Воляньский Стефан, Михавко Павло, Макар Іван, Кравець Іван, Карпа Василь, Маличишин Александер, Лукачевич Теодор, Пипяк Іван, Стрівбицкий Василь, Дністряньский Григорий, Лиґуш Іван, Спішак Юрий, Будз Іван, Дубіль Н., Лисак Василь, Кирилич Василь.

В. 156. Юрчанка Йосиф.

В. 159. Карпиньский Николай, Букатко Петро.

В. 161. Шеренко Юрий, Ермешік Петро.

В. 162. Манчак Василь, Попіль Михайло.

В. 165. Скрабут Антоний, Коцоловский Йосиф.

В. 166. Фішанич Амброз.

В. 168. Ґелета Гринько.

В. 170. Кичка Теодор, Зубович Виктор, Заремба Петро, Чемпириньский Василь.

В. 174. Галик Михаїл, Гнатишак Іван, Вальчушевский Кароль, Станґрет Іван.

В. 175. Пошивак Петро.

В. 176. Гладиш Дмитро.

В. 179. Савіцкий Антін, Плекан Гринько, Шалапій Василь, Коробий Юрко, Слїпець Григорий, Карпів Петро.

В. 181. Черкас Петро.

В. 182. Дзуляк Андрус, Нагорняк Мих.

В. 183. Богонович Петро, Жидок Гіляри.

В. 187. Гутман Юрко, Баль Михаїл, Млїчко Войтко, Гутман Пеляґія, Тепла Розалія, Дуниць Павлїна, Дуниць Іван.

В. 188. Марич Бунґа Іван, Хитляк Василь.

В. 189. Шилька Василь, Сенчишин Теодор, Сенчишин Марія, Сандак Василь, Коцуба Томаш, Паславский Франек.

В. 190. Жидоник Михаїл, Василюк Фільман.

В. 192. Череватий Пилип, Чех Іван.

В. 194. Кошляк Яків, Коцїшко Іван.

В. 197. Волошиновский Луць.

В. 198. Козак Діонїзи, Заборский Григ., Грубець Іван.

В. 199. Роман Марія, Полончак Марія, Сікора Марія.

В. 200. Басараб Зофія, Сивак Юлія, Югас Марія, Школьник Зиська, Ґерляк Галька.

В. 205. Тхорик Михаїл, Петрик Антін.

В. 207. Сенчишин Василь, Сенчишин Олекса, Сорочак Гн., Опар Николай, Шевчик Іван, Губіт Николай.

В. 208. Ґайдош Миколай.

В. 209. Кузняк Олекса, Огарек Францішек, Марко Михаїл.

В. 214. Дида Катерина.

В. 215. Роман Іван, Марґіта Іван.

В. 216. Парилович Анна. Федьо Варавара.

В. 219. Виклич Стефан, Набережний Матій, Набережний Яцко, Конвіцкий Андрей, Конвіцкий Митро, Гербелько Михаїл, Цюлик Гнат, Федоров Гриць, Олїйник Тимко, Кучман Андрей Бриндзя Михайло, Кучман Юрко, Покалїцкий Михайло, Лешак Николай, Набережник Михайло, Зенчак Іван, Ковальчук Іван, Федишин Гриць, Янкович Іван, Дзюрек Василь, Бриндзя Стефан, Мулик Юрко, Поточний Іван, Берковский Гнат.

В. 220. Бойко Іван, Каспрович Йосиф, Макар Іван.

В. 221. Тарнавский Іван, Ничай Ігнатий.

В. 222. Кушнецький Йосиф.

В. 223. Добуш Петро, Ціхоцкий Владислав.

В. 224. Кадиляк Панько.

В. 225. Дудич Михаїл, Шпільчак Іван, Ілик Іван, Яцишин Йосиф, Крупяк Михайло, Білий Николай, Шепан Іван.

В. 227. Гоєчак Йосиф.

В. 229. Ґрудецький Михаїл д., Миськів Федор, Маланчук Кадерина.

В. 231. Боровик Катерина, Кузенка Марія.

В. 234. Ониско Юрий, Кулинич Іван, Кіценюк Захарий.

В. 236. Пеленьска Емілія.

В. 237. Ґловацкий Казімір, Ляшковский Болеслав.

В. 239. Голояд Андрей.

В. 249. Желїсняк Іван, Ванчишин Стефан, Пасїняк Матій. Грибек Іван.

В. 252. Мїзяк Анна, Вах Панько, Будігас Зузанна, Вальо Марія, Кімак Марія, Калуска Анна, Лозиньска Марія, Олекса Юлія, Олексів Юстина, Мицьо Катерина, Федько Агафія, Гурман Агафія, Іщук Текля, Ґіль Марія, Шутурма Марія, Сичок Ефрозина, Махіброда Настя, Капацунь Анна, Озімчук Текля, Кравчишин Мелянія, Вавриків Анна, Кочан Дамінія, Сеник Анна, Кирило Марія, Карасин Марія, Байда Кляра, Назар Теодора, Ковальчук Катерина, Стась Юстина.

Т. Лабовский,
Гол. Рекорд. Секретар

Справоздане касове Руск. Молод. Союза за місяць Юлій 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	10	70
2	Mt. Carmel, Pa.		75
3	Olyphant, Pa.	6	50
4	Jersey City, N. J.	3	35
5	Mt. Carmel, Pa.	2	25
7	McAdoo, Pa.	5	75
8	Elmira, N. Y.	7	60
9	St. Clair, Pa.	5	25
10	Ansonia, Conn.	10	90
11	Waterbury, Conn	2	25
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	6	20
16	Lansford, Pa.		
18	Seymour, Conn.	3	33
19	Priceburg, Pa.	9	03
20	Jessup, Pa.	2	00
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.	8	25
24	Shamokin, Pa.		
25	Trauger, Pa.		50
26	Belle Vernon, Pa.	1	50
27	Glen Lyon, Pa.	9	50
28	Mahanoy Plane, Pa.	5	75
29	Rhone, Pa.	5	00
30	Breslau, Pa.	3	80
33	Northampton Pa	23	15
35	Whitney, Pa.	1	00
36	Scottdale, Pa.	4	55
37	Chisholm, Minn.	3	49
38	Auburn, N. Y.	3	00
39	Syracuse, N. Y.	2	25
40	Scranton, Pa.	3	00
42	Passaic, N. J.	10	15
43	Simpson, Pa.	2	75
45	Philadelphia, Pa		50
46	Plymouth, Pa.	5	18
47	Ambridge, Pa.	3	75
48	McKeesport, Pa.	3	75
53	Pittsburg, Pa.	16	15
55	Carnegie, Pa.	3	50
56	Allegheny, Pa.	1	25
58	Ramey, Pa.	5	70
59	Leinsering, Pa.	3	75
60	Baltimore, M. D.	2	00
61	Dunle, Pa.		
62	Monessen, Pa.	4	35
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	3	50
66	New York, N. Y.		
67	Butler, Pa.	2	75
68	Ansonia, Conn.	2	00
69	New York, N. Y.		25
70	Jersey City, N. J.	1	25
72	Alden Sta, Pa.	5	00
73	Providence, R. I.		70
81	Baltimore, M. D.	1	65
82	New Alexandria, Pa.	4	75
83	Carnegie, Pa.		
85	Hazleton, Pa.	2	75
86	Olyphant, Pa.		75
87	Lancaster, N. Y.	1	15
88	Cross Fork, Pa.	1	00
90	Centralia, Pa.		25
91	McKeesRocks Pa	1	00
92	Taylor, Pa.		50
94	New Britain Conn		25
95	Beaver Mead, Pa.	3	00
96	Pittsburg, Pa.	5	50
97	Mar. Heights, Pa		75
98	Shenandoah Pa.	3	50
99	Wilkes-Barre, Pa	2	75
102	Cleveland, O.		
104	Perth Amboy, N. J.	7	20
105	Nicetown, Pa.		75
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa.	3	25
108	New York, N. Y.	1	00
109	Ellsworth, Pa.		73
112	Newark, N. J.		25
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		
120	Spangler, Pa.	5	00
121	Trenton, N. J.	14	25
123	Scranton, Pa.	5	25
126	Beaverdale, Pa.	1	71
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	2	25
130	Pittsburg, Pa.	1	25
132	McKeesport, Pa.		75
135	Smoke Run, Pa.		75
136	Carnegie, Pa.	1	00
140	Youngstown, O.		75
144	New York, N. Y.	2	00
147	Allentown, Pa.	2	00
157	Donora, Pa.	1	75
159	Herkimer, N. Y.		
169	Scranton, Pa.		50
188	Ginter, Pa.		
197	Swoyers, Pa.		75
201	Whippany, N. J.		50
213	Bayonne, N. J.	1	13
222	Mahanoy City Pa	3	60
229	Scranton, Pa.	4	50
232	Hazleton, Pa.		75
239	Philadelphia, Pa		25
240	Portage, Pa.		30
244	Bellefonte, Pa.	1	50

Зіставлене:

Прихід за Юлій єсть	330.80
Готівка в кінцем місяця Юнія остала........	4.717.50
Разом прихід єсть	5.048.30
Розхід за Юлій єсть	25.00
Готівка в кінцем Юлія с р. остає............	5.023.30

Дм. Капітула, предс.
А. Шаршонь, касієр.
С. Ядловский, фін. секр.

G134

Всячина

¶ Майно під морськими филями. Велика німецька корабельна аґенція „Льойд", піднялась теперішними часами, видобути з дна морського воєнного корабля Голяндії який підчас війни Франції з Анґлією затонув ся коло острова Терхелінґ, несучи враз з собою 15 міліонів голендерських ґульденів на дно морське. В 1825 р. цісар Вільгельм відступив майно на дні моря (щось як кота в мішку) — Анґлії, котра й відпродала своє право „Льойдови", В протягу мунувшого століття видобуто з того майна около міліона золотих. Від часу до часу, появлялись відповідні тому записки, а „Льойд" зорґанізував останніми часами сторожу, якаб мала перешкодити в порушованю підморського майна непокликаним охотникам; знов з другої сторони заключив договір з одним товариством технічним, яке зобовязалось при помочи спеціяльного апарату загадані скарби видобути. Апарат сей, се прилад основуючий своє припороблене на ссучим резервоарі освічением підводними рефлекторами. Єсть він в стані в протягу 24 годин видобути 40.000 тон морского піску, в котрім й будуть порозсипувані з гниючою корабля гроші. Сам корабель „Лютіне" мабуть й не варто буде видобувати; бо зігнив.

¶ Здатність до рахунку у коний. Один російський лікар, котрий через довгий час занимав ся прослїджуванєм умових способностий у животин, завважав, що коні більше спосібні до численя, чим иньші звірята і праці — і могуть дальше числити від всїх. Доказано, що папуґа може числити до 4; кітка до 6, баран доходить до 10. Так приміром, одному коневи траплось в часї орання вворати 20 скиб, після чого настав спочинок — і кінь сей опісля все приставав на двайцятій скибі; ні разу не трафилось щоби він пристановив ся по виорано девятнайцятої, або двайцятої першої скиби. Иньший кінь числив кільометрові стовпи, вкопані вздовж шляху і приставав при кождім десятім або двайнайцятім стовпі, де в нагороду за численє, дали йому випочати і підкормили його.

Важне.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було означено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

„ДУШПАСТИР"

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Ню Йорку кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и" друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископськоі. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир" всім подобає ся — всї его хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир":

Canora, Sask., Canada, Март 29. 1909

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ...Признаю Вам щиру правду, що ніяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир"... Ся часопись то есть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засїле благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанем Олекса Хабун

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря", май же що дня. Тож замовляйте „Душпастиря" чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир" повинен бути в кождій руській хатї

Гроші на „Душпастир" треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. N. Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО „РАНОК"

Драгоманов М.:	„Старі хартії вільности"	40 коп.
„	„Рай і поступ"	40 „
„	„Заздрі боги"	10 „
„	„Швейцарська спілка"	10 „
„	„Про волю віри"	10 „
„	„Євангельська віра в старій Англії"	5 „
„	„Царство Божіе внутри вас" Л. Толстого	10 „
Стецен[illegible] К.:	„Ще не вмерла Україна!" (ноти для хору)	15 „
„	„Прометей", слова Олекси Коваленка (ноти для хору)	45 „
„Цїлість держави і автономія" Піменової перекл. Олекса Коваленко		3 „
Лозинський М.:	„Польський і руський революційний рух і Україна," 1. ч.	35 „
„Ревізор," комедія в 5 д. Гоголя, перекл. О. Коваленко		25 „
„Гетьман," опов. Златовратського, перек. О. Коваленко		10 „
Кононенко М.:	„Струна." Поезії	20 „
„Любов до ближнього," жарт в 1 карти[illegible] Л. Андреєва, переклав Олекса Коваленко		10 „
„Розвага." Український Декламатор. Том I. Уложив Олекса Коваленко		1 25 „
„Розвага," Український Декламатор. Том II. Уложив Олекса Коваленко		1 руб.
„Терновий Вінок," Літературно Артистичний Альманах, під редакцією Олекси Коваленка, Видане роскішне, з картинами, малюнками і вінетками. (В оправі 2 карб.)		1.25 „
„Горбоконик". Весела гумористична казка для дорослих і дітей. Олекси Коваленка. З малюнками		20 „
„Українська Муза." Поетична антологія (хрестоматія). Під редакцією Олекси Коваленка. В антологію входять кращі твори 134 українських поетів. 1280 ст. (В оправі 2 р. 75 к.)		2 р

Продають ся в „Українській книгарні", б. „Київської Старини", Київ, Безаківська, 8.

„Гайдамаки"

МІСЯЧНИК

Передплата на рік 1·00 доляр. В Австрії і Росії „ 1·50. доляра.

Адреса: „Haydamaka"
639 East 11 Street.
New-York N. Y.

ФАРМИ

в стейті Коннектікут, як рівнож поти доми і т. д. (також в околици Ню-Йорку) продає

ІВАН БІЛИК

З великого числа фармів належить передовсїм звернути увагу на слїдуючі:

108 акрів, 50 акрів землї орної, решта пасовиско і лїс, новий дім на 9 кімнат, стодола і всї другі господ. будинки, великий сад. Цїна 1200 дол.

53 акрів, 30 акрів чистої землї, дім на 12 кімнат, стодола і всї будинки. Грубий лїс і сад. Три милї від міста. Цїна 1.100 дол.

92 акрів, чистої землї 45 акрів, новий дім на 8 кімнат, стодола і всї будинки, грубий лїс і сад, 4 милї від стації і міста. Цїна 1350 дол.

60 акрів, 35 акрів чистої землї, решта пасов. і лїс; дім новий на 9 кімнат, стодола і всї будинки. На фармі є зібрано вівса в 4 акрів ячменю в 2-ох акрів, 1 кінь, 20 тонів сїна і посаджених 3 акри бульби. Цїна 1700 дол., готівкою 900 а решта на сплату.

На кождій фармі є сад і всї машини рільничі, тай кожда є недалеко від стації.

Деякі фарми можна купити на сплату. -40

Кромі сего много иньших фарм більших і менших на легкі сплати.

Близші інформації удїлить:

JOHN BILYK
617 E. 16-th Str., New York.

Русини Пітсбурґа і околиці!

Чи Ви знаете, що **German Savings & Deposit Bank** на розі 14-ої і Carson ул., South Side, **Pittsburg, Pa.** є найбезпечнїйшим банком? Не знаете, то загляньте до справоздання стейтових контрольорів, що узнали наш Банк за один з найсолїднїйших і найпевнїйших в Пенсильвенії. Маєток 5,000.-000,00. Платимо 4 проц.

Шифкарти на всї лінії. Висилка гроший, справи нотаріяльні, військові і т. и.

Й. Е. Рот, предс,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нероздїлені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фір у Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ

ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдїть до моєї робітнї і придивіть ся моїй роботї, а яко правдиві знатоки переконаєтесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і з всякою точностию.

Дивіть ся добре на нумер дому!

P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St.,
JERSEY CITY, N. J.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна єго бачити в офисї: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попл., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма

прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки

та усї річи потрібні для братств в Америцї

ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave, Chicago Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальоґ, в якім містить ся також сотки похвальних листів від всїх славянських братств в Америцї. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словеньски. 50—

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнеси все уктивний —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годнє.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:
Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко

виконує усякі роботи **входячі в обсяг церковної штуки, як:** 24-

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони

Усї роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO
337 W Center St., Shenandoah, Pa.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлі, шапки, відзнаки, хоругви, униформи.

Цінник і проби висилає даром

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку

Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичинї Процеса спадкові і ґрунтові. Відберає гроші від довжників. Справи військові Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Позір, Братя Русини!

Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни

Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, фани, Хоругви, Уніформи, Печатки всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб.

Продаю найлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Друкарня „Свободи"

виконує всякі роботи, входячі в обсят друкарства — старанно, скоро і тано.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

з капіцю 15.000 долярів і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Гроші до всїх країв по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цїнах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи засмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагоджує справи військові, як увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO

Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ під барою у ґросерника лучить ся з порохом, через що ваше біле стає сиве або жовте.

Argo есть найлїпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або горячо.

КУПУЙТЕ ПАКЕТИК ЧИСТОГО „АРҐО" 5 цнт.

